

DECLARACIÓN DE IMPACTO AMBIENTAL FORMULADA POLA DIRECCIÓN XERAL DE CALIDADE AMBIENTAL, SOSTIBILIDADE E CAMBIO CLIMÁTICO RELATIVA AO PROXECTO DO PARQUE EÓLICO LAGOA II, NOS CONCELLOS DE SANTA COMBA E ZAS (A CORUÑA), PROMOVIDO POR ENGASA LAGOA, SL (CLAVE: 2020/0282)

A Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, en base ás súas competencias para resolver este expediente ambiental segundo o Decreto 42/2019, do 28 de marzo, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda e de conformidade coa proposta do Servizo de Avaliación Ambiental de Proxectos da Subdirección Xeral de Avaliación Ambiental, que a continuación se transcribe:

A Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, establece no seu artigo 7.1.d) que os proxectos incluídos no apartado 2 do dito artigo serán obxecto dunha avaliación de impacto ambiental ordinaria cando así o solicite o promotor.

Entre os proxectos do dito apartado 2 figuran os comprendidos no anexo II da lei, que no seu grupo 4.g recolle os parques eólicos non incluídos no anexo I agás aqueles destinados ao autoconsumo que non excedan os 100 kW. Este sería o caso da actuación pretendida, dado que non se atopa entre os supostos de parques eólicos do anexo I e polo tanto sería obxecto dunha avaliación de impacto ambiental simplificada. Non obstante, o promotor elaborou e presentou o estudo de impacto ambiental do proxecto, e o órgano substantivo remitiuno ao órgano ambiental solicitando a lista de organismos aos que debe pedir informe no trámite de avaliación de impacto ambiental ordinaria segundo o disposto no artigo 33.4 da Lei 8/2009, do 22 de decembro, pola que se regula o aproveitamento eólico en Galicia e se crean o canon eólico e o Fondo de Compensación Ambiental, modificada pola Lei 5/2017, do 19 de outubro, de fomento da implantación de iniciativas empresariais en Galicia.

Considerando o anterior, o proxecto someteuse ao trámite de avaliación de impacto ambiental ordinaria e, téndose practicado o referido procedemento, procede formular a correspondente declaración de impacto ambiental (DIA), de acordo co disposto no artigo 41 da dita Lei 21/2013.

1. INFORMACIÓN SOBRE O PROXECTO

1.1. Promotor e órgano substantivo

O promotor do proxecto é a sociedade Engasa Lagoa, SL e o órgano substantivo a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais da Vicepresidencia segunda e Consellería de Economía, Empresa e Innovación.

1.2. Antecedentes, obxecto do proxecto, descrición e localización

A Secretaría Xeral de Calidade e Avaliación Ambiental formulou a declaración de impacto ambiental (DIA) do parque eólico Lagoa II o 02.03.2012, publicada no DOG núm. 91, do 14.05.2012.

Ese proxecto non chegou a desenvolverse e o promotor, logo de terse superado o prazo previsto na disposición transitoria primeira da Lei 21/2013, plantexou un novo proxecto da mesma potencia e menor número de aerogeneradores. Neste contexto, o promotor presentou ante órgano substantivo, unha solicitude para o novo proxecto, ao abeiro do artigo 39 da Lei 8/2009, do 22 de decembro, modificada pola disposición derradeira sétima da Lei 5/2017, do 19 de outubro, presentando a documentación técnica necesaria para a tramitación do expediente. Entre a documentación presentada atópase o estudo de impacto ambiental do proxecto tal e como se relata no punto 2.1 desta DIA.

De acordo co estudo de impacto ambiental, o proxecto ten por obxecto a execución dun parque eólico de 24,6 MW de potencia total nos concellos de Santa Comba e Zas (A Coruña), composto por 7 aerogeneradores e a súa infraestrutura asociada, que se localizarán dentro do polígono definido polas coordenadas UTM que se indican no punto 3 desta DIA.

As características principais do proxecto son as seguintes:

- Número de aerogeradores: 7
- Modelo previsto: Vestas V-136 ou similar
- Potencia nominal unitaria: 4 aerogeradores a 3,45 MW e 3 a 3,6 MW
- Potencia total instalada: 24,6 MW.
- Altura de buxa: 112 m
- Diámetro de rotor: 136 m
- Orzamento (execución material): 20.249.111,50€

Inclúe ademais a posición da subestación Lagoa II, que se localizará nunha explanada compartida entre este parque eólico e o parque eólico Lagoa I, obxecto doutro proxecto promovido por Viruleiros, SL que se atopa en fase de tramitación de avaliación de impacto ambiental ordinaria. Constará de 3 partes diferenciadas, neste proxecto inclúense os edificios e as infraestruturas de interconexión da rede colectora interior deste parque eólico Lagoa II. Ademais, na explanada instalaranse as infraestruturas de interconexión do parque eólico Lagoa I, así como unha terceira parte correspondente á posición de transformación 33/66 kV, que forma parte do proxecto da LAT 66 kV evacuación PE Lagoa I e PE Lagoa II, tamén promovido por Engasa Lagoa, SL que está sendo obxecto dunha avaliación de impacto ambiental ordinaria.

A planta onde se instalará a posición colectora destas infraestruturas será de forma rectangular cunha superficie de 1.260 m². En dita posición acollerá os edificios correspondentes ao parque eólico lagoa II.

Proxéctase a construción de catro edificios, un primeiro de celas coa apartamenta interior de 33 kV, cadros de proteccións, servizos auxiliares e sala para os equipos informáticos de xestión da instalación e das comunicacións, de 104,55 m² de superficie. Outro para as salas de operación y monitorización das instalacións de 216 m², onde se situarán as oficinas, un almacén e así coma os aseos, vestiarios, comedor, etc. Ademais construíranse dous edificios de residuos lindeiros con entrada única e cunha superficie útil de 15,20 m² e con entrada única para o almacenaxe dos residuos xerados durante a explotación. As edificacións serán rectangulares dunha soa altura.

O abastecemento de auga do edificio de operación realizarase mediante un depósito de auga potable e para o saneamento construíranse no exterior do edificio un pozo cego para recoller as augas residuais. Ademais todo o recinto estará protexido por un peche perimetral.

En canto á evacuación da enerxía producida no parque, efectuarase de forma conxunta co parque eólico Lagoa I a través da posición de transformación da subestación 30/66 kV que se está a tramitar conxuntamente coa antedita LAT 66 kV evacuación PE Lagoa I e PE Lagoa II, que terá orixe na mencionada posición de transformación e final na subestación colectora Regoelle 20-66/220 kV (agora denominada subestación colectora Lagoa 20-66/220 kV), que conta con autorización administrativa e de construción, no concello de Dumbria, dende onde se incorporará á rede de transporte a través da SET Regoelle 220kV de REE, existente, onde ambos parques eólicos teñen concedido o acceso e conexión á rede.

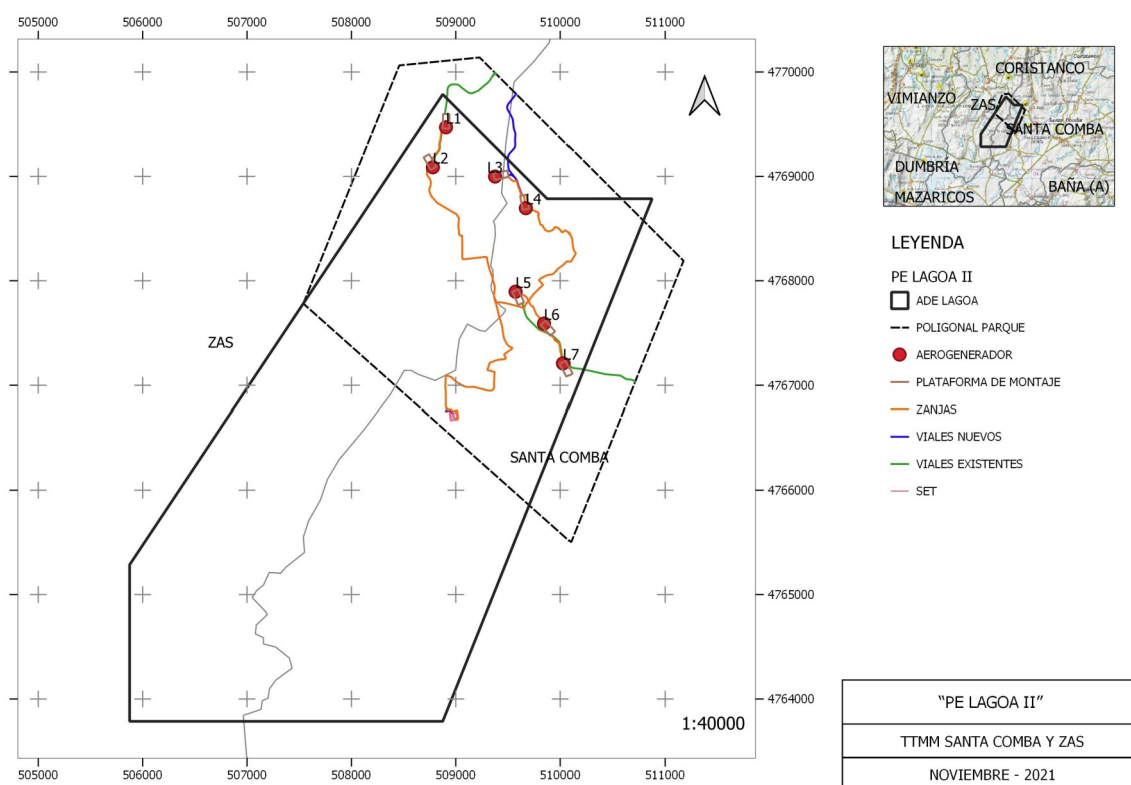
Na configuración reflectida no EslA, a obra civil inclúe a apertura duns 1.347 m de vieiros de acceso e servizo ás instalacións, así como o acondicionamento, para o mesmo fin, doutros 3.445 m de pistas ou camiños existentes cunha anchura media de 2 metros). Defínese unha sección tipo de vieiro cun ancho de plataforma mínimo duns 5 m para os viais novos e curvas con radios exteriores maiores de 65 m. A drenaxe realizarase mediante cunetas triangulares nos bordos laterais dos camiños e para a escorrenta superficial e cruzamentos de pequenas canles colocaranse drenaxes transversais. Así mesmo, escavaranse uns 7.658 m de gabias para soterrar o cableado de media tensión, baixa tensión e de comunicacións, e situaranse na totalidade do seu recorrido nunha disposición paralela e anexa á dos vieiros do parque, considerando unha anchura de afección dun metro.

Para minimizar os terreos afectados pola construción do parque, non se contempla a creación dunha zona de obra de ocupación temporal para os acopios de materiais, de terra vexetal e as instalacións necesarias durante a execución. Se non que estas accións levaranse a cabo sobre terreos que se verán obrigatoriamente afectados pola construción do parque, principalmente as plataformas de montaxe das maquinarias para esas actuacións.

O prazo estimado de execución do proxecto é duns 7 meses.

Inclúese a continuación un bosquexo do proxecto coa configuración reflectida no estudo de impacto ambiental.

1.3. Principais elementos ambientais da contorna

Os aerogeneradores e as infraestruturas asociadas distribúense sobre os terreos que conforman os cumios do Monte Redondo, Pena Marelle e Prado do Crego, en cotas suaves que oscilan entre 444 e os 463 m de altitude.

A nivel hidrolóxico o ámbito de actuación pertencente á Demarcación Hidrográfica Galicia Costa. Os sistemas de explotación nos que se sitúa a dita infraestrutura son o 07 "Río Xallas, Costa de A Coruña e Ría de Corcubión", e 09 "Río Grande, Ría de Camariñas e Costa de A Coruña ata o Río Anllóns". Pola zona discorren varios cursos fluviais como os ríos da zona pertencen ás concas dos ríos Grande e do río Xallas, aínda que non se afecta aos mesmos de forma directa nin aos seus afluentes. Os regatos máis próximos son o rego de García e o rego de Cícere, situándose a aliñación dos aerogeneradores L3, L4 e a dos L5, L6 e L7 nas súas concas, e a aliñación dos aerogeneradores L1 e L2 nas concas do rego Meanos e do rego Follente. Segundo o ESI para o trazado da gabiá de cableado que une os aerogeneradores e a

subestación será necesario efectuar un cruzamento co rego de Cícere. Neste sentido, Augas de Galicia sinala que se efectuarán 3 cruzamentos co citado rego e que ademais un tramo da citada gabia de cableado sitúase na zona de policía do antedito rego de Cícere, e parte desta gabia atópase na súa zona de servidume. Outro tramo da dita gabia atopase en zona de policía dun rego innominado tributario do rego de Cícere.

A vexetación na área de estudo onde se proxecta o parque eólico está composta principalmente por parcelas destinadas a cultivos agrícolas destinados fundamentalmente ao autoconsumo ou prados de pastos para a produción de forraxes, manchas de matogueira produto de abandono das terras de labor menos produtivas, sendo as especies dominantes o toxo, as xestas e as breixeras, e masas arbóreas de explotacións forestais, principalmente formadas por eucaliptais e piñeirais.

Segundo o recollido no EslA, a superficie onde se executarán as instalacións situaranse maioritariamente en zonas desprovistas de vexetación, como devasas, pistas ou camiños existentes, ou con formacións moi antropizadas. En xeral as formacións presentes son moi comúns no entorno e sen un gran valor ecolóxico e ambiental.

En canto a hábitats naturais, de acordo co Atlas de hábitats naturais e seminaturais de España (2005), na zona están inventariadas os seguintes hábitats: breixeras secas europeas (4030), augas oligotróficas dun contido de minerais moi baixo das chairas areosas e breixeras húmidas atlánticas de zonas mornas de *Erica ciliaris* e *Erica tetralix* (4020), sendo este último de carácter prioritario. Non obstante, segundo o sinalado no EslA as actuacións previstas non afectan directamente a ningunha tesela que albergue hábitats naturais de interese comunitario e/ou prioritarios. No estudo de impacto ambiental recollese en concreto que consultadas as bases de datos do Ministerio para a Transición Ecolóxica e Reto Demográfico e o visor de conservación da natureza, non se localizan na zona hábitats comunitarios nin prioritarios, feito que foi corroborado coa visita de campo da localización do parque. Ademais, tras efectuar unha prospección do terreo en todos os puntos analizados para localizar posibles especies protexidas tampouco se localizou ningunha.

Respecto de especies de flora protexida, ameazada ou de interese, segundo o informado pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural, na cuadrícula na que se inclúe o ámbito de actuación do proxecto correspóndese coa área de distribución das seguintes especies protexidas incluídas no Catálogo galego de especies ameazadas (CGEA): *Deschampsia setacea*, *Euphorbia uliginosa*, *Isoetes fluitans* e *Sphagnum pylaesii*.

Entre a fauna inventariada nas cuadrículas 10x10 km que abranguen a área de estudo figuran, segundo a documentación achegada polo promotor e o informado pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural, varias especies incluídas no Catálogo galego de especies ameazadas, coas categorías de vulnerable (o invertebrado *Oxygaster curtisii*; os anfíbios *Chioglossa lusitanica*, *Rana temporaria*, *Hyla arborea* e *Rana iberica*; *Circus pygargus* e *Scolopax rusticola* no grupo das aves, *Rhinolophus ferrumequinum*, *R. Hipposideros* e *Myotis myotis* entre os morcegos) ou en perigo de extinción (o invertebrado *Margaritifera margaritifera* e as aves *Milvus milvus*, *Vanellus vanellus*, *Gallinago gallinago*, *Anas creca* e *Tetrax tetrax*).

Respecto das aves a antedita dirección xeral indica no seu informe que non é previsible atopar parellas nidificantes de *Vanellus vanellus*, nin machos de *Tetrax tetrax* nesta zona de acordo coa información do *Atlas de aves reproductoras* do MITECO e do II Censo nacional publicado no ano 2016 por SEO-BirdLife, respectivamente.

Por outra banda, no referente ás aves, segundo recolle o EslA, de acordo coa documentación bibliográfica, na zona pódense atopar outras especies de aves, aínda que non están incluídas nos catálogos nacional ou galego, como coas aves rapaces: *Accipiter gentilis*, *Accipiter nisus*, *Buteo buteo*, *Falco tinnunculus* e outras aves de interese coma o *Caprimulgus europaeus* ou *Sylvia undata* incluídas no anexo I da directiva de aves.

No que atinxe a espazos protexidos e outras zonas ou elementos de interese ambiental, segundo o informado pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural, no lugar onde se localizan as instalacións do proxecto non ostenta ningunha figura de espazos protexidos das recollidas na Lei 5/2019, do 2 de

agosto, do patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia nin da Lei 42/2007, do 13 de decembro, do Patrimonio Natural e da Biodiversidade, e tampouco está comprendido dentro dos límites de ningunha área protexida por instrumentos internacionais. Tampouco afecta a ningunha zona húmida das recollidas no Inventario de Humidais de Galicia, nin están presentes árbores ou formacións incluídas no Catálogo Galego de árbores senlleiras.

O proxecto non se localiza dentro do ámbito de plans de recuperación ou conservación de especies protexidas, nin de propostas técnicas de zonificación de plans de conservación/recuperación de especies ameazadas que se están elaborando na antedita Dirección Xeral de Patrimonio Natural. Tampouco no ámbito de ningunha das áreas importantes para as aves (IBA).

Tampouco se atopa dentro de ningunha das áreas prioritarias para a avifauna ameazada e/ou zonas de protección das publicadas na Resolución do 18 de outubro de 2021, da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, relativa ás liñas eléctricas de alta tensión.

No que respecta á paisaxe, de acordo co Catálogo das paisaxes de Galicia (Decreto 119/2016, do 28 de xullo) 2016), o lugar no que se proxecta a actuación localízase grande área paisaxística Chairas e fosas occidentais, nas comarcas paisaxísticas de Terra de Soneira e Terra de Xallas. Ao sur do parque eólico atopase a 1,1 km o lugar de especial interese paisaxístico Pazo de Cícere. Respecto aos miradoiros, o máis próximo é o miradoiro Pico da Meda a uns 4, km ao norte..

En canto ao patrimonio cultural, de acordo co estudo de impacto ambiental no ámbito de estudo do proxecto conséntase a presenza dos seguintes bens do patrimonio cultural: Mámoa de A Medoña (GA15077009); varias áreas de explotación mineiras: Mina da Vila (Código ZM1), Mina de Froxán (Código ZM2) e a Mina no Rego do Vao/ Mina Rego de Canle (Código ZM3- ZM4), así como a Capela de San Xosé (CA1) Meanos-Zas e o Cruceiro de Rial de Arriba I (CR1) Meanos – Zas, debido á distancia á que se localizarán as infraestruturas do proxecto ningún deles se verá afectado.

2. TRAMITACIÓN E ANÁLISE DO EXPEDIENTE

2.1. Resumo da tramitación

O 11.12.2019 Engasa Lagoa, SL presentou ante a entón Dirección Xeral de Enerxía e Minas, unha solicitude de modificado substancial para o proxecto denominado parque eólico Lagoa II, ao abeiro do artigo 39 da Lei 8/2009, do 22 de decembro, pola que se regula o aproveitamento eólico en Galicia e se crean o canon eólico e o Fondo de compensación Ambiental, modificada pola disposición derradeira sétima da Lei 5/2017, do 19 de outubro, de fomento da implantación de iniciativas empresariais en Galicia, presentando a documentación técnica necesaria para a tramitación do expediente.

Tras diversas presentacións de documentación ante o órgano substantivo, o 30.11.2020 a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais notificou ao promotor o cumprimento dos requisitos establecidos nos artigos 30 e 31 da antedita Lei 8/2009, do 22 de decembro.

En canto ao trámite ambiental e como xa se sinalou, o proxecto sométese a avaliación de impacto ambiental (AIA) ordinaria conforme á Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental.

O 02.12.2020 o órgano substantivo, para continuar coa tramitación do procedemento de autorización administrativa previa e de construción do proxecto, remitiu unha solicitude para os efectos de obter do órgano ambiental a relación de organismos e persoas interesadas aos que debe pedir informe segundo o disposto no artigo 33.4 da antedita Lei 8/2009, do 22 de decembro, pola que se regula o aproveitamento eólico en Galicia e se crean o canon eólico e o Fondo de Compensación Ambiental. Achegan para iso, xunto coa solicitude do promotor, un EsIA (sinatura dixital do 21.10.2020) e un proxecto de execución (con data de visado do 21.10.2020).

Da solicitude e documentación achegadas despréndese que, atendendo ao carácter potestativo da solicitude de elaboración do documento de alcance do EsIA segundo o artigo 33.2 da Lei 21/2013, o promotor do proxecto optou por prescindir deste trámite.

O 27.01.2021 a Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, remitiulle ao órgano substantivo a información solicitada e indicoulle unha serie de aspectos a ter en conta na dita tramitación da AIA ordinaria (información pública e consultas sobre o EsIA) e sobre o contido do expediente ambiental que no seu momento tería que remitir ao órgano ambiental para continuar coa tramitación de cara a formular a DIA.

Como resposta á unha comunicación efectuada polo órgano substantivo, o 19.02.2021 o promotor presentou ante o órgano substantivo un novo EsIA titulado *Estudio de impacto ambiental y Proyecto de restauración del Parque eólico Lagoa II modificado, en los términos municipales de Santa Comba y Zas (A Coruña). Agosto 2019* (asinado dixitalmente o 19.02.2021).

Logo disto, mediante Acordo do 21 de xuño de 2021 (publicado no DOG núm. 124, do 1.07.2021), a Xefatura Territorial da Consellería de Economía, Emprego e Industria da Coruña someteu a información pública a solicitude de autorización administrativa previa e de construción, a declaración de utilidade pública, en concreto, e a necesidade de urxente ocupación que iso implica, xunto o proxecto de execución, o EsIA e o proxecto sectorial de incidencia supramunicipal (proxecto de interese autonómico) do parque eólico Lagoa II - modificado. Así mesmo, a dita xefatura territorial efectuou o trámite de consultas sobre o EsIA.

O 04.11.2021 recíbese na Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático o expediente de avaliación de impacto ambiental do proxecto, remitido pola Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais, como órgano substantivo por razón da materia, para os efectos de continuar coa tramitación de cara a formular a declaración de impacto ambiental.

O 11.11.2021 a dita dirección xeral remite un bosquejo de implantación da instalación que fora presentado polo promotor.

O 19.11.2021 o órgano substantivo remite máis documentación que non fora enviada xunto co expediente ambiental, consistente basicamente nos informes da Dirección Xeral de Patrimonio Natural e do concello de Santa Comba, así como os respectivos escritos de resposta do promotor.

O 24.11.2021 estando en curso a revisión e a análise técnica do expediente considerouse necesario que fora completado en diversos aspectos, entre eles requírese o informe da Dirección Xeral de Saúde Pública, así como aclarar algunhas cuestións de índole administrativa e documental, polo que, de conformidade co artigo 40 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, cursouse unha solicitude e emenda.

O 10.12.2021 recíbese en resposta ao dito requirimento o informe da Dirección Xeral de Saúde Pública xunto co escrito de resposta/conformidade do promotor ao dito informe, un escrito do promotor de presentación do proxecto de execución sometido ao trámite de información pública e consultas, o documento ao que fai referencia a *Aclaración ao proxecto do 7.6.2021* que se cita no anuncio de información pública en relación co proxecto de execución, aclaracións do órgano substantivo sobre a documentación que lle foi remitida á Dirección Xeral de Patrimonio Cultural e á Axencia Turismo de Galicia para a emisión dos seus respectivos informes e un escrito do promotor do 29.11.2021 no que aclara que o proxecto non inclúe a instalación de ningunha torre anemométrica e xunta un novo bosquejo do proxecto no que figura a data da súa realización.

2.2. Resumo da análise técnica do expediente

O expediente de avaliación de impacto ambiental contén, entre outra documentación, o estudo de impacto ambiental (EsIA), o documento técnico do proxecto de execución, diversas addendas e documentación complementaria incorporada ao longo da tramitación, os anuncios e certificados de exposición pública, as alegacións ambientais e os informes recibidos como resultado dos trámites de información pública e de consultas sobre o EsIA e as súas addendas ou documentación complementaria de ser o caso.

▪ En canto aos informes, pódese indicar o seguinte:

- A Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, emite un informe no que fai un resumo de antecedentes e feitos nos que fai alusión a emisión dun informe favorable desa dirección xeral sobre o proxecto do parque eólico Lagoa II sobre o que se emitira unha DIA no marco da tramitación da avaliación de impacto ambiental. O proxecto agora avaliado supón unha actualización do EsIA e do proxecto sectorial do PE Lagoa II, incluíndo as novas modificacións.

Entre as consideración técnicas, en relación co patrimonio cultural sinala que no EsIA valóranse dúas alternativas, unha sobre o proxecto que contaba con DIA favorable e a nova proposta seleccionada como máis viable e con menor impacto. No *anexo nº 7 Estudio arqueolóxico* do EsIA, incorpora o documento *Evaluación do impacto sobre o patrimonio cultural* que actualiza a avaliación do impacto sobre o patrimonio cultural das obras de implantación do parque eólico incluíndo as modificacións do proxecto. Sinala que o documento inclúe os seguintes bens do patrimonio cultural: Mámoa de A Medoña, Mina da Vila, Mina de Foxán, Mina do Rego do Vao/ Mina Rego de Canle, capela de San Xosé (Meanos – Zas) e Cruceiro de Rial de Arriba (Meanos – Zas), e se considera que non existe impacto sobre ningún deles. Tamén recolle as medidas correctoras xenéricas da documentación, e como se estuda no proxecto sectorial o ámbito de afección dende o punto de vista urbanístico e territorial.

A continuación sinala que de acordo cos arquivos da Subdirección Xeral de Conservación e Restauración dos Bens Culturais e consultada a cartografía, fotografías aérea, planeamento municipal, o plan básico autonómico e os visores do IET, constatase que non existen bens que poidan verse afectados polas obras da infraestrutura eólica, a maiores dos identificados no anexo nº 7 do EsIA. E á vista do exposto, informa de xeito favorable os documentos de referencia, debéndose levar a cabo as medidas correctoras establecidas no antedito anexo nº 7 do Estudo de Impacto Ambiental e no anexo nº 5 do Proxecto Sectorial, e tendo as seguintes condicións:

- Con carácter previo ao inicio das obras, e aos sós efectos do solicitado pola Dirección Xeral do Patrimonio Cultural remitiráselle unha memoria sobre o patrimonio cultural en relación cos accesos ao parque eólico que non son obxecto deste expediente, segundo o recollido no seu informe.
- Ademais, previo ao inicio da obras, comprobarase a presenza de bens arqueolóxicos nas zonas que debido a vexetación non puideron ser prospectadas en condicións, levándose a cabo unha roza da vexetación, das áreas necesarias, baixo control e seguimento arqueolóxico. No caso de identificarse bens arqueolóxicos, avaliarase o impacto das obras sobre eles e estableceranse as medidas correctoras oportunas. Así mesmo, deberá comunicarse inmediatamente a Dirección Xeral de Patrimonio Cultural que poderá solicitar cambios no deseño do proxecto eólico.
- Os traballos de construción do parque eólico realizaranse baixo control e seguimento arqueolóxico; a tal fin, e previo ao inicio das obras, deberá presentarse un proxecto arqueolóxico axustado ao establecido na Lei 5/2016, do 4 de maio, de patrimonio cultural de Galicia (DOG núm. 92, do 16.05.2016) e no Decreto 199/1997, do 10 de xullo, polo que se regula a actividade arqueolóxica na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG núm., 150, do 06.08.1997).
- A totalidade das obras que comporten movementos ou remocións de terras deberán levar aparelladas o control arqueolóxico das mesmas, que deberá de ser presencial e continuo nos contornos de protección dos xacementos arqueolóxicos que puídesen atoparse nas labores de roza. Ademais realizarase un especial seguimento da roza das zonas de obra, así como o control dos perfís e cortes que se xeren. No caso de que se constate a existencia de restos arqueolóxicos, primarase a conservación dos mesmos.

- Certificarase o estado final dos elementos incluídos no patrimonio cultural unha vez rematada a totalidade de las obras.
 - Os contornos de protección dos elementos catalogados do patrimonio cultural, deberán quedar libres tanto de obra nova relacionada co parque eólico coma de zonas de amoreamento de materiais.
 - Na planimetría deberán reflectirse todos os cambios causados polas condiciones impostas á información favorable do Estudo de Impacto Ambiental pola da antedita Dirección Xeral do Patrimonio Cultural .
- A Dirección Xeral de Patrimonio Natural, logo de expoñer uns antecedentes e un resumo do proxecto, efectúa unha análise da documentación no que sinala que o lugar onde se localiza o proxecto non ostenta ningunha figura de espazos naturais protexidos das recollidas na Lei 5/2019, do 2 de agosto, do patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia nin da Lei 42/2007, do 13 de decembro, do Patrimonio Natural e da Biodiversidade e tampouco está comprendido dentro dos límites de ningunha área protexida por instrumentos internacionais. Sinala así mesmo que o proxecto non afecta a humidais dos recollidos no Inventario Galego de Humidais (Decreto 127/2008, do 5 de xuño) nin a árbores ou formacións senlleiras (Decreto 67/2007, do 22 de marzo). Tampouco afecta a áreas prioritarias para a avifauna ameazada e/ou zonas de protección das publicadas na Resolución do 18 de outubro de 2021, da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, relativa ás liñas eléctricas de alta tensión. Indica que de conformidade co Atlas de hábitats naturais e seminaturais de España (2005), as actuacións previstas non afectan directamente a ningunha tesela que albergue hábitats naturais de interese comunitario e/ou prioritarios. E que o proxecto localízase na cabeceira do rego de Cícere e do rego de García. Inclúen a continuación unha táboa coas especies incluídas no Catálogo galego de especies ameazadas (Decreto 88/2007, do 19 de abril) cuxa distribución coincidiría coas cuadrículas UTM 10x10 nas que se sitúa o proxecto. Non obstante, indican que a dita información proporciona unicamente unha primeira aproximación. E matiza que respecto das aves, segundo o "*Atlas de aves reproductoras*" do MITECO, non é previsible atopar parellas de *Vanellus vanellus*, ademais segundo censo nacional da SEO – Birdlife nin é previsible atopar machos de *Tetrax tetrax* nesta zona.

A zona de actuación non se localiza dentro do ámbito de plans de recuperación ou conservación de especies protexidas, nin de propostas técnicas de zonificación de plans de conservación/recuperación de especies ameazadas que se estean elaborando na dita dirección xeral.

O informe incorpora un resumo das observacións efectuadas polo Servizo de Patrimonio Natural da Coruña, que entre outras asuntos sinala certas cuestións recollidas no informe dos axentes facultativos medioambientais, que indican que na zona de implantación, ademais de plantacións de eucaliptos e cultivos agrícolas, hai zonas de matogueira algunhas poboadas por toxo e outras que se corresponden con hábitat HIC 4030 Queirogais secos europeos localizadas en terreos onde se van a instalar dous aeroxeneradores (L2 e L3) e un vieiro de nova construción, ademais na zona de cruzamento dunha gabia co rego de Cícere atoparíase arboredo de ribeira que se correspondería co HIC 91E0* Bosque aluviais de *Alnus glutinosa* e *Fraxinus excelsior*, así mesmo, observaron exemplares de *Dryopteris guanchica* e/ou *Dryopteris aemula* na zona de dominio público hidráulico, engaden que unha das gabias que se sitúa ao carón dun vieiro asfaltado, limita a un lado coa cabeceira do rego Cícere e polo outro cunha zona brañenta onde identifican o hábitat de interese comunitario prioritario 4020* Queirogais húmidos atlánticos de zonas temperadas de *Erica ciliaris* e *Erica tetralix*. Outras cuestións que sinala o servizo provincial están relacionadas coa necesidade de garantir a preservación das especies de flora e fauna protexida pola lexislación, vexetación higrófila polo que se deberán extremar as precaucións para non afectar ao sistema hídrico dos hábitat naturais e zonas húmidas e os hábitats de interese comunitario.

Nas súas conclusións, a dirección xeral indica que á vista dos antecedentes, da análise da documentación e da información existente nesa dirección xeral considera que non é previsible que o proxecto xere efectos significativos, sendo compatible coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade. E considera que se deben garantirse o cumprimento das medias contempladas na documentación achegada, especialmente os apartados de medidas protectoras, correctoras e compensatorias e o programa de vixilancia e seguimento ambiental do EsIA que deberán ser cumpridas estritamente, así como as demais consideracións recollidas no seu informe que están relacionadas co tratamento de residuos, verteduras e a non afección da calidade das augas e emisións, sinala que non se afectará máis vexetación de ribeira da estritamente necesaria, e a necesidade de realizar unha prospección previa ao inicio dos traballos para comprobar a ausencia de especies protexidas (como *Dryopteris guanchica* e/ou *Dryopteris aemula*), resaltando a prohibición de que calquera actuación lles afecte, e a necesidade de comunicarllo no caso de detectarse especies do CGEA e solicitar, no seu caso, a correspondente autorización, e que de detectarse afeccións significativas sobre os valores naturais durante a execución do proxecto, tomaranse as medidas adecuadas para palialas sendo o servizo provincial quen decidirá sobre a súa conveniencia da solución e as actuacións. Ademais, considera importante aplicar accións de protección de avifauna e os quirópteros, incorporando ao proxecto medidas adicionais que garantan a minimización do impacto por colisión. Neste sentido, para os quirópteros propón restrinxir a rotación das pas o máis posible por baixo da velocidade de réxime e, para a avifauna, implantar tecnoloxías de redución do impacto por colisión, tales como sistemas de detección baseados en vídeo (tipo DTBird), xa que considerando as especies recollidas no EsIA e no seu informe e a sensibilidade destas a sufrir colisións, o sistema deberá previr este risco, así como ampliar a protección a outras especies de rapaces para as que se detecte un aumento da frecuencia. Como medida disuasoria pasiva, recolle o pintado en negro dunha das pas do rotor de cada aeroxenerador. Sinalan que o plan de vixilancia ambiental terá que avaliar tanto o impacto por colisión en aves e morcegos como a efectividade das medidas indicadas e especifica a información que debe conter ao respecto de cada medida. Ademais, engade un anexo I no que se establecen as condicións mínimas para o plan de vixilancia no relativo ao control da mortalidade por colisión durante a fase de explotación. Por último, en relación ao lobo, indican que se terá que dar cumprimento ao punto 18, apartado 5, do Decreto 297/2008, do 30 de decembro, polo que se aproba o Plan de xestión do lobo en Galicia. No primeiro ano de funcionamento do parque eólico, como parte do plan de vixilancia ambiental, deberase remitir á Dirección Xeral de Patrimonio Natural un estudo con datos sólidos sobre a presenza de lobos na área de influencia do parque eólico e realizar unha avaliación e seguimento das posibles afeccións sobre as súas poboacións: estrutura social, zonas de cría, uso do espazo, etc.

O promotor responde prestando a súa conformidade co informe e manifestando en relación coas medidas adicionais para minimizar o impacto por colisión de aves e quirópteros propostas pola dirección xeral que no EsIA xa incorpora diferentes medidas destinadas a reducir o impacto por colisión desta fauna e pon de manifesto que o risco de que o proxecto ocasione efectos negativos sobre a súa poboación é reducido, polo tanto sostén que parecería razoable realizar un seguimento destes valores, previamente e despois da implantación do proxecto e de superarse os limiares definidos, adoptar as actuacións que permitan reducir ou eliminar a incidencia do proxecto, no canto de realizar as actuacións de forma previa á realización do seguimento, tendo en conta que a Dirección Xeral de Patrimonio Natural conclúe que non é previsible que o proxecto xenere efectos negativos e que o proxecto resulta compatible coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade. Con todo, sinala que dará cumprimento á decisión que adopte órgano ambiental ao respecto.

- O Instituto de Estudos do Territorio (IET) emite un primeiro informe no que se recolle o marco legal e a descrición do proxecto e resume o contido do estudo de impacto ambiental en relación coa paisaxe destacando que inclúe un estudo de impacto e integración paisaxística (EIIP) como documento específico. A continuación caracteriza a paisaxe afectada polo proxecto e fai unha análise do contido do EIIP, dos efectos do proxecto sobre a paisaxe e das medidas de integración paisaxística propostas na documentación.

En relación co EIIP recolle que analiza a topografía e hidroloxía así como as coberturas do solo, pero non identifica os elementos do Catálogo das paisaxes de Galicia, como poden ser os miradoiros e outros lugares de interese da contorna. Tampouco xustifica como se incorporaron ao proxecto os obxectivos de calidade paisaxística esixidos pola Lei 7/2008 e o Regulamento da Lei 7/2008, tampouco conta co plano da contorna esixido no dito regulamento, no que se representen os elementos de interese do Catálogo. Sinala que a estimación dos impactos do proxecto céntrase na modificación da cobertura vexetal e a topografía, así como na intrusión visual, e destaca que se ben o proxecto non se sitúa dentro de ningunha AEIP, LEIP ou ruta de sendeirismo, existen potenciais afección sobre elementos de interese paisaxístico que considera que non se analizaron como os miradoiros ou os afloramentos rochosos.

Tendo en conta o anterior, conclúe que os principais impactos sobre a paisaxe producíranse debido a incidencia visual acumulada pola sinerxía con outros parques, así como sobre os núcleos de poboación próximos. E indica varios aspectos aos que debe axustarse o EIIP tendo en conta o indicado na Lei 7/2008, do 7 d xullo, no Regulamento que desenvolve a dita Lei 7/2008 e nas Directrices da paisaxe de Galicia, entre eles, deberá analizar polo miúdo os elementos que se describen no Regulamento, en particular os elementos que outorgan carácter á paisaxe coma os afloramentos rochosos; debe completarse o EIIP incluíndo unha xustificación sobre como se incorporaron ao proxecto os obxectivos de calidade paisaxística e as determinacións das directrices da paisaxe para as unidades afectadas e incluír un plano da contorna representando os elementos paisaxísticos de referencia; tamén deben completarse as medias a adoptar para acadar a integración paisaxística e, salienta que de acordo coas directrices da paisaxe deberá: terse en conta no deseño do parque os resultados do EIIP sobre os valores paisaxísticos afectados, evitar a localización de construcións en liñas de cornixa e minimizar a afección dos elementos do proxecto aos afloramentos rochosos en Pena Marelle, aproveitar ao máximo os camiños existentes e revisar a idoneidade do acceso ás posicións L3 e L4, ademais de respectar o que establecen as directrices no que atinxe á tipoloxía e características estéticas da subestación e, de ser necesario, dispoñer unha pantalla vexetal de especies autóctonas no seu perímetro.

En contestación ao dito informe, o promotor presentou un escrito no que da resposta a cada un dos puntos sinalados polo IET e xunta como addenda unha actualización do EIIP titulado: *Anexo nº 1 Estudio de impacto e integración paisaxística*, no que incorpora os contidos indicados polo dito organismo no seu informe. Entre as cuestións contempladas, ademais de describir como se incorporaron os obxectivos de calidade paisaxística e as normas e recomendacións das directrices da paisaxe que lle son de aplicación, pode salientarse que segundo o recollido os afloramentos rochosos no ámbito son de escasa altura e entidade e a súa visibilidade é baixa salvo dende escasa distancia e da incorporación das distintas directrices da paisaxe que lle son de aplicación, no tocante ao deseño do parque sinala que a lonxitude dos camiños reducíuse no posible, así como a lonxitude da liña de implantación dos aeroxeneradores, aproveitando a existencia na zona dunha rede de camiños, ampliándoos e acondicionándoos no posible, ademais, o deseño do trazado sigue os accidentes do terreo para minimizar o movemento de terras, cómpre destacar que o único vieiro de nova construción será o acceso ás máquinas 3 e 4, tamén se evitou situar os aeroxeneradores en terreos elevados que contan cunha maior cunca visual, así mesmo, as gabias proxéctase ao carón do trazado dos viais.

Tamén inclúe outra addenda titulada *Adenda al estudio de sinergias del parque eólico "Lagoa II modificado" y sus infraestructuras de evacuación en los términos municipales de Santa Comba y Zas (A Coruña). Julio 2021* (asinado dixitalmente o 28.07.2021) cunha actualización e ampliación do estudo de sinerxías co que xa contaba o EsIA aumentando a zona de estudo a un radio de 10 km e incluíndo as infraestructuras de evacuación que conclúe, que non se produce efecto sinérxico debido ao ruído e o efecto sobre a paisaxe, avifauna e hidroloxía é moderado e compatible co medio.

Á vista do anterior, o Instituto de Estudos do Territorio emite un segundo informe no indica que o EIIP achegado polo promotor incorpora a maiores os contidos necesarios para cumprir o disposto no artigo 11.2 da Lei 7/2008 e nos artigos 26 e seguintes do Regulamento da Lei 7/2008, así mesmo no que respecta ás medidas de integración paisaxística, indica que poden considerarse xustificadas as cuestións que se indicaron no seu primeiro informe. Non obstante, bota en falta o plano xeral da contorna que debe ter o EIIP para dar cumprimento ao artigo 31.1.a Regulamento da Lei 7/2008.

En resposta ao anterior, o promotor presenta os planos da contorna solicitados nos que se representa o proxecto en relación cos elementos de valor da paisaxe segundo establece o artigo 31.1.a do citado regulamento, e xunta ademais unha actualización do anexo nº 1 do EIIP no que se incorporan os ditos planos.

En relación co anterior, o Instituto de Estudos do Territorio emite un terceiro informe no que sinala que a documentación presentada polo promotor ven a emendar o EIIP do proxecto, polo que pode considerarse cumprimentado o disposto no artigo 11.2 da Lei 7/2008 e nos artigos 26 e seguintes do Regulamento da Lei 7/2008.

- A Dirección Xeral de Saúde Pública emite un informe sobre o EsIA no que sinala que o proxecto é unha actividade regulada por un procedemento xeral de autorización co obxecto de avaliar que a súa construción se realice co menor custo ambiental posible, polo que de cumprirse os estándares establecidos deberíase de asegurar a ausencia de efectos significativos sobre a saúde das persoas. A continuación efectúa unha avaliación do proxecto desde os seguintes puntos de vista: caracterización da poboación en situación de risco, determinación dos potenciais perigos e identificación das posibles vías de exposición e conclúe que na documentación non se recolle información ou esta é insuficiente para algúns aspectos que poden ter repercusións sobre a saúde da poboación, polo que considera oportuno que o promotor o complete no que atinxe a o seguimento das emisións de po, partículas e gases, avaliación preoperacional do posible impacto en relación co ruído, cumprimento da normativa en materia de seguridade das instalacións eléctricas de alta tensión, de calidade das auga de consumo humano, cumprimento do regulamento de seguridade contra incendios no deseño do edificio de control e o campo da subestación e da normativa de lexionella no caso de dispoñer de instalacións de auga quente sanitaria susceptibles de propagación da mesma, as características da fosa séptica e da zona de almacenamento e instalación de obra, ás medidas de seguimento e control dos vertidos e fugas relacionadas cos transformadores a intemperie, o emprego e a xestión de biocidas e fitosanitarios, as fichas de datos de seguridade de materiais perigosos, así como o manexo de gases illantes, información sobre a vulnerabilidade fronte a catástrofes, plan de medidas para reducir o risco de incendios, plan de autoprotección e de protección contra incendios forestais, e plan de emerxencias no que se inclúan protocolos de actuación fronte a verteduras e explosións, aspectos relacionados coa certificación dun sistema de xestión ambiental, medidas de control de acceso ás instalacións, así como medidas de limpeza e hixiene.

En contestación ao dito informe o promotor achegou un escrito no que aclara os apartados do estudo de impacto ambiental nos que se detallan os apartados do estudo de impacto ambiental onde se establecen as medidas protectoras e correctoras en materia de emisión de po, partículas e gases, así como o plan de seguimento e vixilancia para verificar o seu cumprimento, especifica que previamente ao inicio das obras levaranse a cabo un estudo preoperacional de ruído para que conxuntamente cos estudos teóricos sirvan para comparar as diferentes fases do proxecto.

Asegura que cumprirá rigorosamente con toda a lexislación de aplicación, en particular cita a relativa a seguridade de instalación eléctrica de alta tensión, a de criterios sanitarios de calidade de consumo humano, a de criterios hixiénico – sanitarios para a prevención e control da lexionelose, e o regulamento de seguridade contra incendios en establecementos industriais. Aclara que a fosa séptica será de tipo estanco, con retirada dos contidos por

xestor autorizado, e que se fora necesario tal e como estableceu Augas de Galicia no seu condicionado aceptado polo promotor, solicitará a correspondente autorización. Tamén asegura que o edificio de control, as zonas de almacenamento, instalación de obra e demais elementos da subestación cumprirán coa normativa de aplicación vixente e que se atopan definidos e detallados no correspondente proxecto técnico. Así mesmo, comprométese a cumprir coas indicacións de Dirección Xeral de Saúde Pública no manexo de gases illantes como o SF₆, e sinala que no referente ás fichas de datos de seguridade e o manexo de residuos perigosos no EsIA recóllese un anexo no que se indica que se realizarán en atención a lexislación vixente e ás boas prácticas ambientais que inclúe dispoñer das ditas fichas de datos de seguridade. Explica que a posición de transformación non é obxecto deste expediente, polo que o seguimento e control das verteduras procedentes dos transformadores a intemperie estableceranse na súa documentación correspondente, en calquera caso, aclara que disporán de cuba ou fosa colectora coa suficiente capacidade. Ademais, non prevé o emprego de biocidas nin fitosanitarios que de ter que empregarse finalmente, cumprirán coa normativa vixente. No relativo á vulnerabilidade do proxecto fronte a catástrofes así como no relativo ao plan de autoprotección e o plan contra incendios forestais, o promotor refírese ao recollido pola Dirección Xeral de Emerxencias e Interior no seu informe sobre o EsIA que indica que o risco de accidentes graves e catástrofes é baixo e establece a necesidade de elaborar e implantar un plan de autoprotección, a este respecto o promotor mostrou a súa conformidade de xeito que previamente ao inicio da actividade elaborará e implantará o dito plan. En relación as medidas para reducir os incendios forestais sinala que no EsIA inclúese un apartado no que se detalla a análise de riscos do conxunto de compoñentes do parque eólico nas fases de obra e explotación para cada actividade prevista e define as medidas preventivas a adoptar. Así mesmo, cumprirá escrupulosamente todas as cuestións referentes á seguridade e saúde e elaborará un plan de emerxencia co contido que determine a lexislación vixente e establecerá as medidas de seguridade e control de acceso á subestación e ás turbinas, ademais no proxecto inclúese un anexo co correspondente Estudo de Seguridade e Saúde que servirá de base para que os contratistas elaboren o correspondente plan de seguridade e Saúde. En canto ás medidas de limpeza, sinala que se durante as fases de obras ou explotación as instalacións se viran afectadas por pragas ou vectores levaranse a cabo as actuacións necesarias por parte dunha empresa especializada e autorizada para dito fin que será quen teña que determinar os medios a empregar, evitando sempre calquera afección ao medio ambiente. Finalmente, tamén aclara que non se prevé a implantación dun sistema de xestión ambiental, pero que o plan de vixilancia ambiental recollido no EsIA levarase a cabo por un equipo técnico multidisciplinar, formado por especialistas coa experiencia adecuada nos distintos campos de control.

- A Dirección Xeral de Emerxencias e Interior emite un informe sobre o estudo de impacto ambiental do proxecto no que indica que revisada a documentación se estima que o risco de accidentes graves ou catástrofes é baixo, sen prexuízo de que si este proxecto puidera estar afectado polo Decreto 171/2010, sobre plans de autoprotección na Comunidade Autónoma de Galicia, o titular deberá elaborar e implantar o plan de autoprotección, elaborado por técnico competente, e que deberá acompañar aos restantes documentos necesarios para o outorgamento da licenza, permiso ou autorización, previamente á autorización de inicio da actividade por parte da autoridade competente.

Engade que o Decreto 171/2010, do 1 de outubro, sobre plans de autoprotección na Comunidade Autónoma de Galicia, recolle no seu anexo I aquelas actividades susceptibles de xerar situacións de grave risco colectivo, catástrofe ou calamidade e os centros ou instalacións que poden resultar afectados de maneira especialmente grave por situacións dese carácter, polo tanto, se é o caso, o titular deberá implantar, manter e revisar o seu propio plan de autoprotección, que é o documento que prevé as emerxencias que se poden producir a consecuencia da súa propia actividade e as medidas de resposta ante situacións de risco, de catástrofes e de calamidades públicas que podan afectar ao proxecto.

- A Axencia Turismo de Galicia emite un primeiro informe no que indica que para a súa elaboración ten en conta o establecido na Lei 7/2011, do 27 de outubro de turismo de Galicia. Informa que a execución de parques eólicos non poden desvirtuar ou alterar o entorno da súa localización, modificando a súa orixinalidade tanto nas características que o definen como nos intereses turísticos particulares e xerais creados no entorno. Indica que é preciso un estudo de impacto turístico que avalíe a situación actual e a repercusión que supón un novo parque eólico, e indica o contido que debe incluír.

En resposta ao anterior, o promotor presenta un documento titulado *Adenda al Estudio de Impacto Ambiental y Proyecto de Restauración del Parque eólico "Lagoa II Modificado", en los Términos municipales de Santa Comba y Zas (A Coruña). Valores Turísticos de la Zona. Agosto 2021* (asinado dixitalmente o 06.09.2021) no que se dá resposta aos distintos puntos requiridos no informe da Axencia Turismo de Galicia. Entre a información que nel se inclúe atópase unha relación de elementos turísticos significativos da zona, as distancias dos aerogeneradores aos mesmos, e da análise efectuada pode destacarse que o efecto visual sobre os usuarios dos elementos é o mesmo que o estudado no EsIA para o conxunto da poboación asentada no entorno próximo ao parque, para o cal se levou a cabo un estudo do impacto paisaxístico propoñéndose medidas para minimizar o impacto visual centradas principalmente no deseño do parque e nas labores de restauración dos terreos alterados polas obras, que tamén servirán para reducir a afección sobre os elementos e actividades turísticas. Polo tanto, considera que a afección global do parque eólico sobre os valores turísticos da zona dende o punto de vista dos posibles observadores será reducida.

Así mesmo, o documento conclúe que do estudo de ruídos efectuado no EsIA o parque cumpre cos límites sonoros legais e, en consecuencia, xustifica que tendo en conta os elementos turísticos da zona e as distancias existentes, ningún deles se verá afectado directamente nin se producirá un aumento significativo dos niveis acústicos ocasionados polas obras nin polos aerogeneradores en funcionamento. Ademais da estudo efectuado sobre os efectos sinérxicos conclúe que non se producirá efecto sinérxico en relación con este aspecto.

A Axencia de Turismo de Galicia emite un segundo informe sobre o estudo de impacto turístico do proxecto presentado no que sinala que na fase de construción o impacto máis significativo no aspecto turístico viría determinado pola existencia de maquinaria na contorna das obras nun breve período de tempo e que na fase de explotación serían o impacto visual e as emisións sonoras. Conclúe que dado o alcance das actuacións e segundo o estudo de impacto turístico achegado o impacto que terá o parque eólico no turismo rural local así como na súa contorna é reducido.

- Augas de Galicia emite un informe no que, logo de efectuar un resume de antecedentes do proxecto e citar a lexislación de aplicación, describe o proxecto e o contido do EsIA en relación coa hidrografía descrita e informa en relación coa rede fluvial presente no ámbito de actuación, as afeccións aos cursos fluviais por parte das infraestruturas proxectadas, citando que un tramo da gabiá de cableado transcorre pola zona de policía de Cícere. Ademais parte desa gabiá atópase na zona de servidume do dito rego, discorrendo paralelas a gabiá e a canle. Identifica ademais tres cruzamentos co citado rego. Por outra banda, outro tramo da gabiá afecta á zona de policía dun rego innominado tributario do rego de Cícere.

A este respecto do anterior, o órgano de cunca indica que co obxecto de minimizar a afección ao devandito curso fluvial, deberá valorarse a posibilidade de executar nestes treitos a gabiá de cableado fora da zona de servidume.

Outra información que recolle son as obrigas que establece a normativa e a lexislación de augas, entre elas recolle que calquera actuación realizada en calquera zona susceptible de ser considerada dominio público hidráulico, na zona de servidume ou policía, os novos camiños de acceso ou modificación dos existentes ou construción de gabias e arquetas, así mesmo as superficies destinadas a aloxar campamentos de obra e punto limpo que se sitúe en zona de policía e a tala de árbores en zona de servidume, deberán obter as autorizacións

administrativas do organismo de conca de acordo co Regulamento do Dominio Público Hidráulico (RDPH) e a lexislación de augas e indica a documentación a aportar inicialmente e o seu contido para a dita tramitación.

Tamén informa que as actuacións propostas non afectan a ningún espazo protexido recollido no Catálogo de zonas protexidas do PHGC, aprobado polo RD 11/2016, de 8 de xaneiro, nin a ningunha área protexida a nivel internacional, e sobre as áreas protexidas a nivel europeo cita as que se atopan na contorna do parque sen que se vexan afectadas. No tocante ás Zonas de Captación de abastecemento humano recollidas no PHGC sinala unha que se atopa nunha contorna de distancia de 500 metros ao redor das obras.

Tamén recolle o contido da lexislación sobre as zonas inundables e zonas de fluxo preferente, as autorizacións e prescricións establecidas para estas zonas. E sinala que todo o ámbito de actuación non está afectado por ningunha ARPSI fluvial.

En canto aos aproveitamentos hídricos cita catro (dous particulares e dous de comunidades de usuarios) que constan no libro de rexistro de Augas de Galicia na contorna de 500 metros ao redor do ámbito de actuación, e sinala os requirimentos legais establecidos segundo o RDPH destacando que que no caso de afectar a algunha captación de augas inscrita, como consecuencia das actuacións propostas no proxecto obxecto de estudo, deberase contemplar a súa reposición.

Engade por último determinadas consideracións sobre as accións do proxecto susceptibles de causar afeccións ao medio hídrico, indicando que tanto os camiños, as drenaxes lonxitudinais e transversais deben cumprir coa normativa do Plan Hidrolóxico Galicia Costa. Destaca que na documentación presentada para o edificio de control da subestación prevese un depósito de almacenamento de augas residuais e lembra que se vai haber algún aproveitamento de augas o promotor deberá estar ao que indique a normativa, e solicitar as concesións de captación ou autorizacións de vertedura que legalmente correspondan se vai a empregar unha depuradora ou unha fosa estanca ou se vai a efectuar calquera outra vertedura.

Remata o informe apuntando unha serie de condicións a ter en conta no desenvolvemento do proxecto e conclúe que, á vista da documentación aportada, non é previsible que o proxecto poida causar impactos ambientais significativos, tendo en conta as medidas protectoras e correctoras que o promotor prevé adoptar na documentación presentada e as consideracións a tal efecto referidas no seu informe, que deberán ser contempladas na execución dos traballos e a implantación da actuación.

- O Concello de Santa Comba emite un informe sobre o estudo de impacto ambiental e separata técnica do proxecto no que, tras resumir o proxecto e a obra civil que se levará a cabo, sinala que a maior parte das instalacións necesarias situaranse en terreos do Concello de Santa Comba, situándose nel 5 dos 7 aeroxeneradores propostos, e engade a cualificación urbanística do solo afectado polas instalacións do parque eólico. Resume a xustificación que se fai no EsIA sobre do deseño do parque eólico, en particular en relación coa localización dos aeroxeradores, o seu tamaño, que ten en conta a orografía do terreo, o aproveitamento dos viais existentes e a situación das gabias de cableado do parque, que repercute na minimización dos movementos de terras e de ocupación do solo, e que no deseño se prevén medidas preventivas fronte ao impacto paisaxístico. Ademais, recolle o contido da lexislación en materia urbanística e de usos do solo e destaca o contido do PXOM do Concello de Santa Comba en relación coas normas de protección do medio ambiente, en concreto, con respecto á paisaxe.

Conclúe que o EsIA aportado conta coa correcta estrutura documental e cumpre coas condicións do PXOM do concello sobre a protección ambiental. Sinala as autorizacións que precisará debido as características do solo polo que discorrerán as instalacións previstas e engade que a conclusión dende o punto de vista urbanístico e de uso do solo que de acordo coa lei do solo de Galicia, está permitida a instalación pretendida.

- Para os devanditos informes constan no expediente escritos do promotor de conformidade ou, de ser o caso, de resposta ao seu contido.
 - O concello de Zas non emitiu informe sobre o EsiA, achegando o órgano substantivo unha copia da solicitude de informe e da reiteración da dita solicitude efectuada pola unidade tramitadora, quen considerou procedente continuar coa tramitación unha vez esgotado o prazo para a súa emisión.
 - Así mesmo, consta un informe da Xefatura Territorial da Consellería de Economía e Industria da Coruña na súa condición de unidade tramitadora do órgano substantivo, que recolle as características técnicas do proxecto, un resumo da tramitación practicada no expediente, tanto no referente á obtención dos condicionados técnicos do proxecto como á tramitación ambiental e os resultados da información pública, e no cal conclúe que procede continuar coa tramitación administrativa do expediente.
- No tocante a alegacións con contido ambiental, no expediente remitido polo órgano substantivo constan as presentadas por 39 particulares e 6 asociacións de ámbito ecoloxista.

Unha parte do contido de varias das alegacións non reviste carácter ambiental, referíndose a cuestións alleas ao ámbito competencial do órgano ambiental (bens e dereitos afectados, afección económica ás explotacións forestais e agro-gandeiras, expropiacións de terreos, depreciación do valor do solo, seguridade industrial, Plan sectorial eólico, fragmentación do proxecto, aspectos urbanísticos, estado de tramitación doutros expedientes, etc.) que de ser o caso son obxecto doutras fases da tramitación por parte do órgano substantivo de cara ao outorgamento da autorización administrativa do proxecto, ou ben non atinxe á tramitación da avaliación de impacto ambiental de proxectos de cara á formulación da declaración de impacto ambiental.

No que se refire exclusivamente aos aspectos que poden atinxir a avaliación de impacto ambiental de proxectos (impacto ambiental en xeral, incidencia sobre os núcleos de poboación, a saúde da poboación por contaminación acústica, emisións de po, campos electromagnéticos ou efecto parpadeo de sombras, afeccións arqueolóxicas, impacto visual e paisaxístico, afeccións á hidroloxía, humidaís, posibles efectos acumulativos ou sinérxicos con outros parques eólicos e infraestruturas asociadas, impacto turístico, afeccións a flora, fauna (aves, quirópteros, etc), hábitats naturais e biodiversidade, necesidade de adoptar medidas preventivas e correctoras para a fauna sen esquecer a pequena fauna, etc.), e sen prexuízo das aclaracións ou informacións achegadas polo promotor nas súas respostas ás ditas alegacións, cabe referirse aquí ao recollido neste mesmo apartado 2 da DIA en relación cos informes emitidos polos organismos sectoriais con competencias nas materias aludidas, á documentación complementaria que se incorporou ao expediente ao longo da tramitación, ao condicionado do apartado 4, ao programa de vixilancia e seguimento ambiental do apartado 5 e á propia consideración final da DIA respecto da viabilidade ambiental do proxecto co cumprimento das condicións e medidas que se establecen ao longo deste documento ademais das que figuran no EsiA e a restante documentación avaliada no marco do trámite ambiental.

3. ÁMBITO DA DIA

Unha vez efectuada a análise do expediente, cabe indicar que o proxecto do parque eólico Lagoa II consiste na instalación e explotación dun parque eólico de 24,6 MW de potencia total nos concellos de Santa Comba e Zas (A Coruña), constituído por 7 aerogeradores 4 de 3,45 MW e 3 de 3,6 MW de potencia nominal unitaria, que se localizarán dentro do polígono definido polas seguintes coordenadas UTM (ETRS89, fuso 29):

Vértices poligonal	UTM X	UTM Y
a	507.538,7	4.767.781,76
b	508.458,54	4.770.062,92
c	509.228,12	4.770.139,12
d	511.175,54	4.768.191,71
e	510.099,63	4.765.501,94

A localización dos aeroxeradores e demais infraestrutura asociada ao parque eólico será a que se recolle no plano **Mapa nº 2: Planta del PE** do estudo de impacto ambiental, agás para o que se poida derivar da condición 4.1.2 da DIA.

4.1. Condicións particulares

1. Considerando o exposto no apartado 2. *Tramitación e análise do expediente*, establececese como condicionado particular para o desenvolvemento do proxecto o cumprimento do contido dos informes que consten no expediente, ademais do recollido no EsIA e na restante documentación avaliada, tendo en conta que as condicións ou medidas dos informes prevaleceran fronte as do estudo ambiental ou a restante documentación no caso de contradición entre elas e que, en todo caso, calquera condición desta DIA prevalece fronte as anteriores.

2 En relación co anterior, no que respecta ao informe de Augas de Galicia, e sen prexuízo do resto de medidas establecidas no seu informe, previamente ao inicio das obras o promotor deberá efectuar unha proposta de actuacións/medidas na que se valore a posibilidade de que nos treitos onde a gabiá de cableado se atope na zona de servidume do rego de Cícere, se execute fóra da dita zona de servidume.

Na elaboración da proposta deberán terse en conta os distintos valores ambientais presentes na zona de acordo co estudo de impacto ambiental ou posteriores estudos que poidan efectuarse, así como tamén os condicionados que se derivan desta DIA. Sinalar, por exemplo, as medidas establecidas pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural no seu informe e a posibilidade de que nesta zona poidan atoparse algunha das especies protexidas recollidas no CGEA (como *Dryopteris guanchica* e/ou *Dryopteris aemula*) ou hábitats de interese comunitario ou prioritarios.

De ser preciso, adaptárase a localización dos puntos de mostraxe para o seguimento da calidade das augas propostos no EsIA no entorno do rego de Cícere e incluíranse no correspondente plan de seguimento.

Esta proposta deberá contar previamente ao inicio das obras, co informe favorable de Augas de Galicia ao respecto.

O órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do dito informe e da documentación na que se basee, conforme o requirido na condición 4.3.3 da DIA.

3. Ademais, no que respecta ao informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, o promotor deberá elaborar unha proposta detallada referente ás medidas adicionais sinaladas pola dita dirección xeral para garantir a minimización do impacto por colisión en aves (pintado en negro dunha das pas do rotor de cada un dos aeroxeradores e, para as especies recollidas no EsIA e no informe da antedita dirección xeral, así como outras especies de rapaces para as que se detecte un aumento da frecuencia, implementar tecnoloxías de redución do impacto por colisión tales como sistemas de detección baseados en vídeo) e quirópteros (restringir a rotación das pas o máis posible por baixo da velocidade de réxime), así como ás actuacións a desenvolver para verificar a eficacia das ditas medidas.

O documento que elabore o promotor para dar cumprimento ao anterior deberá contar, previamente ao inicio das obras, co informe favorable da Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

O órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do dito informe e da documentación na que se basee, de acordo co requirido na condición 4.3.3 da DIA.

4. Previamente ao inicio das obras, xunto coa comunicación da data prevista para o inicio destas, o promotor achegará a este órgano ambiental a través do órgano substantivo, para a súa constancia no expediente, un plano en planta a escala 1:10.000, dotado de coordenadas UTM, no que se reflectan todas as infraestruturas e instalacións proxectadas no parque, diferenciando os viais preexistentes dos de nova construción así como as gabias de cableado no que se terá en conta o que se derive da condición 4.1.2.

Tamén se identificarán no plano a localización de todas as zonas destinadas a zona de casetas e instalacións de obra e do parque de maquinaria, etc, que se teña previsto empregar que deberán cumprir coas características sinaladas na condición 4.2.4.2.

O órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, unha copia do referido plano, conforme o requirido na condición 4.3.3 da DIA.

5. En relación coa vulnerabilidade do proxecto ante riscos derivados de accidentes graves e catástrofes, teranse en conta as recomendacións recollidas no estudo elaborado polo promotor e avaliado pola Dirección Xeral de Emerxencias e Interior.

6. En canto a posible afección do proxecto sobre a poboación e a saúde humana en relación co efecto *parpadeo de sombras* (*shadow flicker*) durante a fase de funcionamento do parque, e en consonancia co recollido na documentación avaliada, nos potenciais receptores non se poderán superar as 30 horas/ano de exposición, téndose que adoptar as medidas mitigadoras oportunas (por exemplo, instalación de barreiras ou pantallas) ou programar paradas temporais dos aeroxeradores implicados no caso de que se supere o limiar recomendado.

Neste sentido, e de acordo co proposto polo promotor no EslA, levarase a cabo un seguimento da posible incidencia deste efecto sobre os receptores considerados, recollendo os seus resultados nos informes do programa de vixilancia ambiental segundo se indica no punto 5.3 da DIA.

7 O promotor debera depositar un aval para garantir o cumprimento das medidas correctoras e responder da reparación dos posibles danos que se lle poidan causar ao medio ambiente e do custo da restauración, conforme o disposto no Decreto 455/1996, do 7 de novembro, de fianzas en materia ambiental.

Proponse como importe do aval, que será actualizable e debera fixar o órgano substantivo, a cantidade de 354.359 euros, dos cales 151.868 corresponden a fase de obras e 202.491 a de desmantelamento e abandono do parque eólico.

Para a cancelación do dito aval será preciso o informe favorable do órgano ambiental, logo do levantamento dunha acta de comprobación pola inspección ambiental conforme establece o referido Decreto 455/1996.

A solicitude de cancelación realizarase a través do órgano substantivo, e so se poderá efectuar unha vez estean totalmente rematados os labores de restauración e integración paisaxística e logo de que o promotor acredite, mediante os informes do programa de vixilancia ambiental e calquera outra documentación que se considere oportuna de ser o caso, a suficiencia e o éxito dos traballos efectuados, tanto os referentes a restauración (coa vexetación debidamente implantada) como as demais actuacións relacionadas coa imposición do aval ambiental.

4.2. Condicións xerais

Ademais do condicionado establecido no punto anterior, ao proxecto seranlle de aplicación, segundo proceda, as seguintes condicións que complementan, matizan ou subliñan as anteriormente indicadas:

4.2.1 Protección da atmosfera

1. Co fin de minimizar a emisión de po durante a fase de obras, nos períodos de seca procederase á rega dos vieiros e das superficies onde se estean a realizar escavacións ou movementos de terras. Ao comezo das obras deberán terse dispostos na zona os medios necesarios para tal fin.
2. Os camións que transporten terras ou outros materiais que poidan xerar po deberán ir cubertos con lonas ou dispositivo similar. Así mesmo procederase, no caso de ser necesario, ao lavado das rodas dos camións á saída da zona de obras.
3. Os niveis de presión sonora debidos á construción e funcionamento do parque deberán cumprir coa normativa vixente, tendo en conta que no caso de que se superen os límites legalmente establecidos teranse que adoptar as medidas protectoras ou correctoras oportunas (emprego de mantas de goma durante as voaduras, incremento do illamento dos equipos, correcto mantemento das instalacións, pantallas de illamento acústico, etc).

Para tal fin, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque o promotor deberá levar a cabo, a través de entidade acreditada mediante norma UNE-EN ISO 17025, un plan de seguimento do nivel de ruído tendo en conta os aspectos que se indican no punto 5.2 desta DIA.

4.2.2 Protección das augas e leitos fluviais

1. Toda actuación ou afección no dominio público hidráulico ou na zona de servidume e policía de leitos, incluíndo zonas de fluxo preferente e zonas asolagables así como calquera captación ou vertedura se é o caso, precisarán da autorización ou permiso do organismo de cunca competente, que deberá ser solicitada e obtida polo promotor previamente ao inicio das obras.

En calquera caso, deberán terse en conta en todo momento as limitacións e demais prescricións establecidas no Real decreto legislativo 1/2001, do 20 de xullo, polo que se aproba o texto refundido da Lei de Augas e no Regulamento do Dominio Público Hidráulico (RD 849/1986, do 11 de abril), así como na Lei 2/2021, do 8 de xaneiro, de pesca continental de Galicia e, no que sexa aplicable, o Decreto 130/1997, do 14 de maio, polo que se aproba o Regulamento de ordenación da pesca fluvial e dos ecosistemas acuáticos continentais, e demais normativa que resulte de aplicación, entre ela as disposicións normativas dos plans hidrolóxicos.

2. En calquera zona onde poida existir risco de desencadeamento de procesos erosivos, de incorporación de sólidos ás augas e/ou de modificación do réxime hídrico, extremaranse as precaucións na execución e control das obras e na adopción das medidas protectoras, correctoras e de vixilancia ambiental que figuren na documentación avaliada, así como as que se deriven desta DIA e calquera outra que resulte necesaria para a preservación do dominio público hidráulico e a calidade das súas augas.

Neste sentido, conforme avance a obra procederase a estabilizar os noiros de desmonte e/ou terraplén que se xeren, co obxecto de previr fenómenos erosivos e a incorporación de sólidos ás augas. Porase especial coidado na adopción das medidas fronte os arrastres e escorregamentos, tal e como se establece na condición 4.2.3.5 da DIA

3. A calidade das augas manterase de xeito que, co motivo das obras, non diminúa respecto da existente antes do inicio destas. Non está permitido o lavado de maquinaria e utillaxe nos cursos de auga nin en ningún outro elemento do dominio público hidráulico. Prohíbese a vertedura directa ou indirecta de augas residuais ou produtos susceptibles de contaminar as augas continentais ou calquera outro elemento do dominio público hidráulico sen a correspondente autorización de vertedura.

Para tal fin, tanto na fase de obras como ao final destas ata que se constate a ausencia de afeccións, levarase a cabo un plan de control da calidade das augas.

4. Non se acumularán substancias, calquera que sexa a súa natureza e lugar en que se depositen, que constituán ou poidan constituír un perigo de contaminación das augas (superficiais ou subterráneas) do dominio público hidráulico e/ou degradación do seu contorno.

Polo que durante a execución dos traballos non se poderán utilizar as marxes dos ríos e ribeiras como lugares para o depósito de materiais, parque de maquinaria, lavados e, en xeral, todas aquelas actividades que supoñan un risco de contaminación das augas ou alteracións do ecosistema asociado

5. Non se afectarán, ou de ser o caso terán que ser repostas na súa totalidade, as instalacións ou servizos de abastecemento de auga, saneamento ou calquera outro amparado pola lexislación hidráulica que se poidan atopar na área de influencia das obras, téndose que garantir a compatibilidade da actuación cos usos preexistentes. De igual xeito, respectaranse as fontes e mananciais que puideran existir na zona.

Neste sentido, na execución dos alicerces e das gabias do cableado haberase de considerar non afectar á modificación dos niveis freáticos que puideran alterar captacións existentes, aínda que estas non presentaran aparencia de afectación

6. Na rede viaria do parque disporanse as estruturas de drenaxe transversal e lonxitudinal necesarias para non modificar o actual réxime hidrolóxico da zona e permitir a libre circulación das augas. Evitarase a xeración de zonas asolagadas, o trasvase de auga dunha microcunca a outra ou a concentración de grandes fluxos de auga en valgadas con escasa capacidade de acollida.

A incorporación das augas procedentes da rede de drenaxes do parque cara o dominio público hidráulico deberá ser gradual, polo que á saída das drenaxes transversais e nos puntos onde a auga das cunetas se incorpore ao terreo, así como nos tramos de cuneta en zonas de elevada pendente, dispoñeranse sistemas protectores e/ou de disipación de enerxía co fin de evitar fenómenos erosivos, arrastres de materiais, deposición de sólidos ou asolagamentos na traxectoria de incorporación das augas aos cursos naturais.

Tanto na fase de obras como na de explotación do parque realizarase un control do correcto funcionamento desta rede de drenaxes, do estado dos dispositivos de disipación de enerxía e das condicións de incorporación das augas de drenaxe á rede natural, téndose que adoptar as medidas protectoras e correctoras oportunas no caso de producirse os citados fenómenos. Así mesmo, a rede de drenaxes será obxecto dos oportunos labores de mantemento para garantir a súa operatividade.

Para tal fin, o promotor deberá contar cun plan de control da rede de drenaxes do parque, incorporándoo ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

7. O formigón necesario para a execución do proxecto será provisto desde planta ou plantas localizadas fóra da obra e que contén coas debidas autorizacións.

8. A limpeza das cubas das formigoneiras realizarase nas plantas subministradoras sempre que sexa posible. De non ser así, poderá habilitarse unha balsa para tal fin, que deberá estar adecuadamente impermeabilizada e afastada de cursos fluviais. Os restos nela almacenados deberanse entregar a un xestor autorizado ou, no caso de que se pretenda a súa vertedura ao medio, deberá obterse a correspondente autorización de vertedura.

9. O edificio de control deberá contar cunha fosa séptica para o tratamento das augas residuais que se xeren nel. No caso de que a dita fosa non sexa de tipo estanco, o promotor deberá obter do organismo deunca a correspondente autorización de vertedura. Así mesmo, realizaráselle o mantemento necesario para garantir o seu correcto funcionamento.

4.2.3 Protección do solo e infraestruturas

1. Levarase a cabo un control topográfico preciso dos límites das zonas de obra e da localización de todas as infraestruturas e instalacións proxectadas, que se axustarán ao que se derive desta DIA. Non se poderán ocupar terreos fóra dos previstos.
2. Delimitaranse as distintas zonas de obra mediante o seu balizamento, que deberá manterse en perfecto estado durante o transcurso da actuación e ser retirado cando esta finalice.
3. Con carácter xeral, non se efectuarán préstamos na zona salvo xustificación previa, en cuxo caso seleccionaranse zonas que xa vaian ser afectadas polas obras ou, no seu defecto, lugares carentes de valores ambientais ou paisaxísticos relevantes. En todo caso, os préstamos deberán ter a súa procedencia debidamente acreditada e os ocios resultantes serán restaurados ao finalizar a obra.
4. No caso de ter que realizar algún depósito de sobrantes de escavación que non poidan ser empregados na propia obra, o promotor deberá contar cos permisos ou autorizacións que resulten oportunos, e proceder á súa restauración e revexetación unha vez rematada a obra.
5. Cando se executen obras en zonas de elevada pendente deberanse dispoñer mallas antiescorrega ou calquera outra medida adecuada para evitar o arrastre ou rodadura de materiais ladeira abaixo. O estado e a operatividade dos dispositivos antiescorrega será obxecto de control exhaustivo durante a execución das obras. En calquera caso, de producirse arrastres, deberán ser retirados e depositados nun lugar autorizado e a zona devolta ao seu estado orixinal.
6. Adoptaranse as medidas de seguridade necesarias para evitar derramos accidentais de produtos contaminantes como aceites, graxas e carburantes de motores.
7. No caso de ter que realizar voaduras, disporanse os medios necesarios (redes, lonas, ...) para evitar a proxección de fragmentos de rocha ao contorno. En calquera caso, se estes se producisen, deberán retirarse da zona e ser depositados nun lugar autorizado.
8. A circulación de vehículos e maquinaria no parque, tanto na fase de obra como na de funcionamento, restrinxirase unicamente aos vieiros e zonas acondicionadas para o efecto (áreas de manobra).
9. Os elementos do parque non poderán supoñer un obstáculo para o normal uso das pistas ou devasas que puideran existir na zona, debéndose garantir a súa operatividade.
10. Manterase a permeabilidade territorial da zona, conservando os servizos e servidumes de paso que existan na actualidade. Se durante as obras fose preciso cortar o paso dalgunha vía, deberán implementarse rutas alternativas que presten o mesmo servizo.
11. No caso de deterioración de estradas, camiños ou calquera outra infraestrutura, instalación ou servizo preexistente debido á execución da actuación, deberá restituírse a súa calidade e funcionalidade aos niveis previos ao inicio das obras.

4.2.4 Xestión de residuos

1. Todos os residuos que se xeren como consecuencia da construción, explotación e desmantelamento do parque eólico deberán xestionarse en función da súa natureza e conforme á lexislación vixente, primando a reciclaxe e a reutilización fronte á vertedura.
2. Para a zona destinada a casetas de obra, parque de maquinaria, acopios de materiais, etcétera, deberá seleccionarse unha localización de baixo valor ambiental, escasa pendente e afastada de calquera curso de auga, hábitats de interese comunitario ou área de protección arqueolóxica.

A dita zona deberá estar dotada das medidas necesarias para evitar a contaminación do solo e das augas e dos medios adecuados para a recollida de posibles verteduras. As casetas de obra deberán dispoñer dun sistema estanco de tratamento químico das augas residuais.

Así mesmo, co obxecto de evitar a dispersión de accións potencialmente contaminadoras e favorecer un adecuado control ambiental, no caso de que finalmente sexa necesario dispoñer dunha área de limpeza das cubas das formigoneiras tendo en conta o sinalado na condición 4.2.2.8, esta localizarase preferiblemente na zona dedicada ás instalacións de obra.

3. Os labores de limpeza, mantemento e reparación da maquinaria durante a fase de obras realizaranse preferiblemente en talleres autorizados, eliminando así o risco de derramos accidentais de substancias contaminantes. Cando isto non sexa posible polas características da maquinaria (con mobilidade restrinxida ou non apta para circular por estrada), estas tarefas poderanse realizar na zona destinada a instalacións de obra, que deberá estar adecuadamente dotada segundo o establecido na condición anterior.

4. O almacenamento temporal de residuos ata a súa entrega a xestor autorizado realizarase na área de casetas de obra/parque de maquinaria durante a fase de obras, e no recinto da subestación/edificio de control/centro colector durante a fase de funcionamento. Sinalizarase claramente a presenza dos distintos tipos de residuos e cumprirse en todo momento coas normas de almacenamento establecidas na lexislación vixente.

5. Antes do inicio da fase de explotación deberán terse retirado e xestionado a totalidade dos residuos xerados durante a execución das obras.

4.2.5 Protección da fauna, vexetación e hábitats naturais

Con carácter xeral, no desenvolvemento do proxecto garantirase que non se vexan afectados compoñentes do medio natural (tal que as especies de flora e fauna ou os hábitats naturais) que gocen dun réxime de protección legal, atendendo ao disposto nas leis 42/2007, do 13 de decembro, do patrimonio natural e da biodiversidade e 5/2019, do 2 de agosto, do patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia, sen prexuízo de calquera outra normativa que lles resulte de aplicación.

4.2.5.1. Sobre a fauna

1. Para levar a cabo os labores de corta e roza de vexetación, así como os movementos de terras, escolleranse datas fóra das épocas de nidificación e cría da fauna máis sensible a este tipo de actuacións (prestando especial atención á que puidera gozar dalgún réxime de protección legal), adaptando en todo caso as medidas necesarias para non alterar á fauna.

2. Previamente aos labores de corta de arboredo verificarase a ausencia de avifauna nidificante de interese nos pés implicados. En caso de presenza, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor. Atenderase especialmente á presenza de aves rapaces ou calquera outra especie que ostente figuras legais de protección ou apareza recollida en listaxes ou libros vermellos que poñan de manifesto a importancia da súa conservación.

3. Se entre as aves rapaces que poidan facer uso da zona do parque se atopasen rapinas do xénero *Circus* (tartaraña cincenta *Circus pygargus* e gatafornela *Circus cyaneus*, catalogadas como vulnerables no CGEA), que nidifican sobre o solo en ambientes de matogueira ou mixtos con pasteiros e polo tanto son susceptibles de verse afectadas polas obras, previamente aos labores de roza da vexetación levaranse a cabo as comprobacións necesarias para determinar a existencia ou non de parellas reprodutoras na área de afección directa das infraestruturas e instalacións proxectadas

No caso de detectar a súa nidificación na zona afectada polas obras, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor, incluíndo o establecemento dun perímetro de exclusión duns 500 m de radio en torno ao niño, onde se evitará calquera actuación ata a finalización do período reprodutor (podendo continuar coas obras noutra zona do parque) e outro perímetro de seguridade de 500 m, onde se limitarán ao máximo as actuacións co obxecto de garantir a tranquilidade das aves.

4. Para aquelas especies de fauna que contén cun plan de recuperación, conservación ou xestión, adoptaranse as medidas e actuacións recollidas na dita planificación, cando proceda.

5. Adoptaranse as medidas necesarias para minimizar o potencial impacto da rede viaria do parque sobre a pequena fauna (réptiles, anfibios, micromamíferos...), tanto polo risco de atropelo como polo efecto barreira, así como para garantir que as obras de drenaxe e outras estruturas non supoñan unha trampa para a dita fauna.

Ademais, no caso de que nalgún dos vieiros do parque sexa necesario colocar pasos canadenses para impedir o paso de gando, estes deberán ir dotados de medidas que posibiliten o escape dos pequenos animais que poidan caer ao foxo. As ditas medidas poden consistir, sen prexuízo doutras igualmente efectivas, en dotar ao foxo dunha rampla de subida da fauna (con superficie rugosa e pendente suave), abrir un ou dous laterais do foxo ou darlle saída ao exterior mediante unha tubaxe de diámetro suficiente (mínimo 40 cm).

Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre a pequena fauna (incluíndo, de instalarse pasos canadenses, controis de mortalidade nos foxos), incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

6. Respecto á avifauna e os morcegos, realizaranse comprobacións periódicas que permitan determinar a existencia ou non de afeccións sobre os seus efectivos poboacionais e detectar cambios no comportamento e usos do hábitat producidos pola instalación e/ou presenza dos aeroxeradores.

No caso de que se detecte unha incidencia negativa, adoptaranse as medidas necesarias para corrixir a dita situación, entre as que se poden considerar, sen prexuízo doutras, un incremento da frecuencia do seguimento, pintado de pas con patróns que incrementen a súa visibilidade, eliminación de gando morto (ou cubrición ata a súa retirada) para evitar atracción de aves preeiras, parada de máquinas en días con condicións meteorolóxicas moi desfavorables e de baixa visibilidade, establecemento de períodos de parada técnica dos aeroxeradores no caso de alcanzarse limiares de risco, instalación de disuasores automáticos, eliminación ou relocalización de aeroxeradores conflictivos, etcétera.

No caso concreto das especies preeiras, estarase ao disposto na Resolución do 21 de marzo de 2014 da Dirección Xeral de Enerxía e Minas pola que se establecen determinadas medidas para previr as colisións de aves nos parques eólicos da Comunidade Autónoma de Galicia.

Para tal fin, o promotor deberá levar a cabo un plan de seguimento da avifauna e quirópteros de acordo co sinalado no punto 5.2 da DIA.

7. Así mesmo, levarase a cabo un seguimento da posible aparición de efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos) sobre a avifauna e os quirópteros entre os parques eólicos que existan no contorno no momento en que este parque eólico entre en funcionamento (fosen ou non considerados na documentación avaliada). Teranse en conta tamén as súas infraestruturas de evacuación de enerxía se for o caso. Este seguimento realizarase mediante a valoración conxunta dos resultados dos seus respectivos plans de vixilancia, téndose que adoptar as medidas protectoras e/ou correctoras oportunas no caso de producirse a aparición deste tipo de efectos.

4.2.5.2 Sobre a vexetación e os hábitats naturais

1. Con carácter xeral, a eliminación da vexetación reducirase ao estritamente necesario para a execución do proxecto. Empregaranse sistemas mecánicos, non facendo uso do lume nin de fitocidas.
2. A corta de arboredo limitarase ao imprescindible, lembrando que previamente terá que presentar a declaración responsable ou solicitar a autorización segundo corresponda, así como a comunicación final ao remate do aproveitamento de ser o caso, en función do disposto na normativa de aplicación.
3. A realización dos aproveitamentos madeireiros implicará a extracción ou trituración da biomasa forestal residual, agás por razóns xustificadas ou aquelas outras establecidas consonte a lexislación en materia de montes.
4. Na xestión da biomasa vexetal eliminada primarase a súa valorización, evitando a queima in situ destes restos, que de ser o caso terá que contar coa preceptiva autorización. En calquera caso, terase presente a lexislación sectorial en materia forestal e de prevención e defensa contra os incendios forestais.

Neste contexto, no caso de optar pola extracción da biomasa forestal residual deberá garantirse a permanencia no monte ou terreo forestal dos restos forestais de menor tamaño nunha porcentaxe do 50 % sobre o total que se vai extraer. Unha vez executado o aproveitamento, en casos de corta final, deberán realizarse as actuacións necesarias encamiñadas á rexeneración da superficie afectada. No caso de que sexa depositada sobre o terreo, procederase a súa trituración e espaxamento homoxéneo, para permitir unha rápida incorporación ao solo, diminuír o risco de incendios forestais e evitar a aparición de enfermidades ou pragas.

5. Adoptaranse as medidas necesarias para eliminar riscos de incendios, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque.
6. Para garantir a non afección e a conservación das especies de flora ameazada que puideran estar presentes na zona de actuación, adoptaranse as medidas preventivas oportunas (balizamento perimetral da súa localización, delimitación das áreas de presenza nos planos de obra, seguimento do estado de conservación dos exemplares e das medidas adoptadas, etc.) e de ser o caso, as medidas correctoras ou compensatorias necesarias. Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre as ditas especies, incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.
7. En canto aos hábitats naturais, e co fin de garantir que as actuacións sexan compatibles coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, prestarase especial atención, sen prexuízo doutras, ás medidas de control sobre a afección a solos e vexetación que figuran nesta DIA, balizando adecuadamente as distintas zonas de obra e evitando afeccións non previstas.
8. Adoptaranse medidas preventivas para minimizar o risco de introdución de especies invasoras como consecuencia da execución do proxecto (información ao persoal de obra, limpeza previa da maquinaria, control da procedencia dos préstamos, emprego de especies autóctonas na revexetación,...). No programa de vixilancia ambiental incorporaranse os controis oportunos para acadar unha detección precoz desta situación. No caso de que se confirme a introdución, adoptaranse medidas de resposta rápida para erradicalas.

4.2.6 Integración paisaxística e restauración

1. Adoptaranse medidas que maximicen a integración paisaxística da actuación proxectada. No caso da subestación transformadora/edificio de control/centro colector empregaranse materiais, texturas e cores que harmonicen co contorno. Así mesmo, nos traballos de execución e acondicionamento dos vieiros do parque minimizaranse os movementos de terras e coídarase que o firme contraste o menos posible coa contorna.

2. Se na zona existen afloramentos rochosos con interese xeomorfolóxico ou paisaxístico deberán ser respectados, sen que se vexan afectados polas obras.

3. Todas as superficies alteradas ou deterioradas pola execución das obras (marxes dos vieiros, contorno das obras de drenaxe, gabias do cableado, plataformas de montaxe dos aeroxeradores -que deberán ser revexetadas en toda a súa extensión, podéndose deixar un camiño de acceso ata a porta do aeroxerador para os vehículos de mantemento ordinario-, contorno da subestación/edificio de control/centro colector ou de seccionamento e torre/s meteorolóxica/s se é o caso, área/s de casetas de obra e parque de maquinaria, zonas de amoreamento de materiais ou residuos, áreas de préstamo e/ou vertedura de excedentes dos movementos de terras se for o caso...) deberán ser restauradas e revexetadas en función do tipo de terreo do que se trate, co obxecto de favorecer a recuperación do solo e a reinstalación da vexetación orixinal.

Para tal fin, nas actuacións de restauración e revexetación a levar a cabo teranse en conta as seguintes consideracións:

- Co fin de evitar fenómenos erosivos e lograr o máis pronto posible a integración paisaxística das zonas alteradas polas obras, os labores de restauración e revexetación deberán realizarse, na medida do posible, paralelamente ao avance das obras, conforme as distintas superficies a restaurar acaden o seu estado definitivo.
- No caso de precisar achegas externas de terra vexetal por non ser suficiente a retirada na obra, esta non se poderá extraer de áreas onde se atope consolidada e integrada no medio, debendo proceder de amoreamentos ou zonas debidamente autorizadas e que teñan características similares ás do terreo a restaurar, tanto desde o punto de vista edafolóxico como respecto das especies vexetais presentes.
- No que respecta á sementeira, a mestura deberá conter necesariamente especies arbustivas e leguminosas, sen prexuízo das de crecemento rápido que se consideren apropiadas para a zona. A proporción de cada grupo de especies na mestura axustarase, con carácter xeral, ás seguintes porcentaxes: 70% para o conxunto de gramíneas, 15% para as leguminosas e 15% para as arbustivas. A dose a empregar será como mínimo de 30 gr/m² (300 kg/ha).
- A restauración que se faga deberá atender a criterios de coherencia ecolóxica e paisaxística. Todas as especies a empregar na restauración deberán ser autóctonas, preferentemente existentes na zona, compatibles co hábitat no que se vaian implantar e compatibles entre si, co obxecto de maximizar o éxito e integración da restauración.
- Deberá realizarse un seguimento da efectividade dos labores de restauración e revexetación e proceder á reposición das calvas e/ou marras que puideran aparecer nas sementeiras, hidrosementeiras e/ou plantacións efectuadas. Incrementarase a intensidade deste seguimento no caso de que se detecten dificultades para o desenvolvemento da vexetación e levaranse a cabo actuacións adicionais de restauración se o éxito desta non é o axeitado.

4. Unha vez finalizada a vida útil do parque eólico, ou ben no caso de que quedase definitivamente fóra de servizo por calquera causa, ao longo da fase de abandono levaranse a cabo todas as actuacións necesarias para desmantelalo e recuperar a situación preoperacional da zona ocupada pola instalación.

Considerarase, con carácter xeral e sen prexuízo do que no seu momento se poida establecer ao respecto, a desmontaxe e retirada dos aeroxeradores, torre/s meteorolóxica/s e subestación transformadora/centro colector ou de seccionamento (de existir un edificio de control, pode ficar para outros usos), demolición da parte superior do pedestal ou peaña das zapatas, restauración dos novos vieiros creados para uso exclusivo do parque, restitución de terreos e servizos afectados e revexetación das zonas alteradas polo desmantelamento.

4.3 Outras condicións

1. Co obxecto de acadar a máxima coordinación e eficacia no cumprimento desta DIA, o promotor deberá designar unha persoa responsable do seu control e notificar o seu nomeamento ao órgano substantivo.

2. Calquera cambio que se pretenda introducir no proxecto respecto do recollido nesta DIA deberá ter en conta a variable ambiental, e no caso de que poida producir efectos significativos sobre o medio ambiente deberásele notificar previamente á Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, a través do órgano substantivo e acompañado da pertinente valoración ambiental comparativa, para que o órgano ambiental o avalíe e informe sobre a súa aceptación, comunicando no seu caso as condicións que cómpre impoñerlle ou se procede iniciar un novo trámite de avaliación ambiental.

3. O promotor deberá comunicar ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo e coa suficiente antelación, a data prevista de inicio de obras do parque.

Xunto coa dita comunicación o órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do informe de Augas de Galicia ao que se fai referencia na condición 4.1.2 da DIA, xunto coa documentación na que se basee.

Asemade, achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural ao que se fai referencia na condición 4.1.3 da DIA, xunto coa documentación na que se basee.

Tamén deberá achegar, para a súa constancia no expediente, un plano de planta no que se reflectan todas as infraestruturas e instalacións proxectadas no parque tendo en conta o que se derive da condición 4.1.2 así como a localización prevista da zona de casetas e instalacións de obra e do parque de maquinaria, etc, segundo se indica na condición 4.1.4 da DIA.

4. O promotor comunicará ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo, a data de posta en marcha da instalación.

5. PROGRAMA DE VIXILANCIA E SEGUIMENTO AMBIENTAL

5.1. Aspectos xerais

O obxecto deste programa é o de garantir ao longo do tempo o cumprimento das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias que figuran na documentación avaliada e o condicionado da DIA, así como incorporar procedementos de autocontrol por parte do promotor. Así mesmo, debe permitir detectar, cuantificar e corraxir alteracións ou afeccións que non se teñan previsto, e levar a cabo novas medidas acordadas coas novas problemáticas xurdidas.

Para tal fin, e tomando como base o seguimento proposto na documentación avaliada, deberánsele incorporar os controis e estudos necesarios para completalo e adaptalo ao condicionado que se deriva desta DIA. Na definición final do programa fixaranse segundo a fase (replanteo, obras, explotación ou abandono) a periodicidade, os indicadores e os limiares ou valores límite que se vaian utilizar en cada caso.

Será responsabilidade do órgano substantivo que o programa que finalmente se desenvolva neste sentido permita acadar os obxectivos indicados. Así mesmo, teranse en conta as seguintes consideracións:

- O seguimento deberá ser efectuado por persoal cualificado para identificar os elementos protexidos da biocenose e para valorar a idoneidade das medidas adoptadas e os impactos que as actuacións do proxecto poden inducir sobre o medio. Terá a capacidade técnica suficiente de conformidade coas normas sobre cualificacións profesionais e da educación superior.

- As tomas de mostraxas, medicións e/ou analíticas deberán ser realizadas por un organismo de control autorizado ou entidade acreditada ou autorizada, e os resultados terán que vir asinados por persoal técnico da entidade. Deberán ser representativas, e polo tanto levaranse a cabo durante os labores con maior incidencia sobre os aspectos obxecto de control.
- No caso de que se detecten, como resultado deste seguimento en calquera das súas fases, impactos imprevistos ou alteracións que superen os limiares establecidos na lexislación aplicable, no EsIA ou nesta DIA, comunicaráse inmediatamente ao órgano substantivo, propoñendo as medidas correctoras precisas para corrixilos. Se se pon de manifesto a existencia de impactos ambientais severos ou críticos, o órgano substantivo poñerá este feito en coñecemento da Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático.

5.2. Aspectos específicos

1. En relación co plan de seguimento do nivel de ruído ao que se fai referencia na condición 4.2.1, tomando como base a proposta do EsIA, terase en conta o seguinte:

- O promotor deberá incorporar ao programa de vixilancia e seguimento ambiental un documento no que se recolla pormenorizadamente toda a información relativa á metodoloxía do seguimento, aspectos técnicos das medicións, cálculos, límites legais, medidas protectoras e correctoras e calquera outra que resulte procedente ao abeiro da normativa vixente en materia de ruídos.
- En canto aos puntos de control propostos consideraranse como mínimo os lugares propostos na documentación, e revisaranse a localización da coordenada asignada ao punto de control no lugar de Cícere. As medicións realizaranse no contorno das vivendas ou edificacións máis próximas aos aeroxeradores e non no interior dos núcleos, para considerar así os puntos potencialmente máis vulnerables. A localización de cada punto deberá definirse coas súas coordenadas UTM (ETRS89) e reflectirse nun plano a escala mínima 1: 10.000
- Deberase efectuar unha campaña preoperacional con medicións en todos os puntos indicados, co obxecto de dispoñer de datos previos do ruído de fondo para comparalos cos que se obteñan en cada período de seguimento.
- Lémbrese que a entidade que realice as medicións, tanto as da campaña preoperacional como as do propio plan de seguimento debe estar acreditada mediante a norma UNE-EN ISO 17025 e que os informes de resultados terán que estar asinados polo persoal técnico que efectúe as medicións.
- En canto á periodicidade dos controis, durante a fase de obras efectuarase medicións en cada punto no momento no que se estean executando as obras asociadas ao seu contorno, elixindo un momento coa obra en plena actividade co obxecto de que a medición sexa representativa, na fase de funcionamento será mensual o primeiro semestre, bimestral o segundo e trimestral durante o segundo ano de explotación, podéndose logo variar en función dos resultados obtidos.

2. No que respecta ao plan de control da calidade das augas que se indica no punto 4.2.2 da DIA, tomando como base a proposta do EsIA, terase en conta o seguinte:

- En canto aos puntos de mostraxe propostos, deberá terse en conta o que se derive da condición 4.1.2, adaptando a localización dos ditos puntos para o seguimento da calidade das augas no entorno do rego de Cícere. A localización de cada punto deberá definirse coas súas coordenadas UTM (ETRS89) e reflectirse nun plano a escala mínima 1:10.000.
- Deberase efectuar unha campaña preoperacional de mostraxes con medicións en todos os puntos indicados, co obxecto de dispoñer de datos previos da calidade das augas para comparalos cos que se obteñan en cada período de seguimento. Os informes de resultados terán que estar asinados polo persoal técnico que efectúe as mostraxes.

3. En canto aos plans de vixilancia e demais controis aos que se fai referencia no punto 4.2.5 da DIA, terase en conta o seguinte:

- Tal e como se desprende do punto 5.1, deberá incorporarse co suficiente detalle ao programa de vixilancia ambiental todo o que se derive das cuestións que figuran no dito punto 4.2.5:
 - Control da nidificación de avifauna protexida ou de interese sobre o solo ou en arboredo.
 - Protección doutra fauna (réptiles, anfibios, pequenos mamíferos,...), detección de atropelos, control das obras de drenaxe e, no seu caso, dos pasos canadenses.
 - Seguimento de avifauna, quirópteros e de posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos).
 - Protección de hábitats naturais e outras especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, en cumprimento das disposicións normativas que lles resulten de aplicación e do disposto nesta DIA.
 - Detección de especies invasoras.
 - Etcétera.
- No caso concreto do plan de seguimento de avifauna (e no de quirópteros naquilo que resulte de aplicación), sen prexuízo do que figure na documentación achegada polo promotor, no informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural en relación coas condicións mínimas para os plans de vixilancia ambiental no relativo ao control da mortalidade por colisión na fase de explotación, ou do que se poida derivar da condición 4.1.1, 4.1.3, ou de calquera outra desta DIA, teranse en conta as seguintes indicacións:
 - Disporase dos estudos previos necesarios para coñecer os efectivos poboacionais e os usos do espazo e do hábitat na zona, as zonas de cría, alimentación ou campeo, colonias ou refuxios (morcegos), durmidoiros, rutas de paso migratorio, movementos estacionais ou desprazamentos diarios, etcétera, co obxecto de definir axeitadamente o plan de vixilancia para detectar posibles cambios nestes aspectos pola instalación e presenza do parque. Estes estudos preoperacionais deberan cubrir o ciclo anual completo do conxunto de especies inventariadas na zona, prestando especial atención a aquelas que ostenten algunha figura de protección, por exemplo e sen prexuízo doutras, as sinaladas no punto 1.3 desta DIA.
 - Conterá unha descrición detallada e xustificada da metodoloxía para o seguimento da incidencia do parque eólico sobre a avifauna, especificando os controis a efectuar e a súa frecuencia, considerando a detección do efecto baleiro, a caracterización do comportamento das aves ante os aerogeradores e a detección de morte por colisión.

Descríbese a metodoloxía para a estimación dos índices de colisión e a súa variación estacional, e a dun estudo do voo que caracterice a frecuencia, variación horaria, variación estacional, altura e traxectoria dos movementos das aves na zona do parque (uso do espazo).

Incluírase unha valoración da posible distorsión nos resultados polo diferente esforzo de mostraxe, condicións climatolóxicas durante as mostraxes, detectabilidade dos corpos (polo tamaño, vexetación do contorno, etcétera) e desaparición de cadáveres por necrófagos, definindo os factores ou índices de corrección par corrixir as posibles desviacións.
 - A periodicidade das visitas de comprobación terá en conta a fenoloxía das especies sedentarias, invernais e migratorias. Co obxecto de diminuír na medida do posible a perda de cadáveres por acción de animais preeiros, as visitas para a detección de aves mortas por colisión terán como mínimo unha periodicidade mensual. No caso de que se efectúen experimentos para o cálculo dunha taxa de desaparición de cadáveres propia para a zona do parque, poderíase axustar a dita frecuencia. Terase en conta que pode resultar preciso incrementar a frecuencia en épocas de paso migratorio e de dispersión de xuvenís.

- Definición cuantitativa e cualitativa de limiares de risco por colisión e aparición de efecto baleiro, que indiquen a necesidade de adoptar medidas protectoras ou correctoras específicas, xustificando a súa determinación. Na definición destes limiares deberán considerarse as referencias normativas, catálogos ou listas vermellas máis actualizadas.
 - Defínense as medidas protectoras e/ou correctoras a adoptar en función das situacións de risco que se detecten, considerando entre elas as sinaladas no punto 4.2.5.1 desta DIA, sen prexuízo do que se derive da condición 4.1.3.
 - Describírase o método de rexistro, tratamento e presentación dos datos obtidos, detallando a periodicidade, estrutura e contido dos informes, que como mínimo incluírán un apartado introdutorio (indicando datas e descrición das campañas efectuadas), outro cos datos e resultados obtidos e un de valoración (considerando tanto o período abranguido polo informe como o acumulado de datos de informes anteriores), discusión e conclusións finais.
- En relación coa condición 4.2.5.1.4 da DIA, no que se refire ao lobo a Dirección Xeral de Patrimonio Natural sinala no seu informe que se ten que dar cumprimento ao punto 18 (Efecto barreira das infraestruturas), apartado 5, do Decreto 297/2008, do 30 de decembro, polo que se aproba o Plan de xestión do lobo en Galicia.

Neste sentido, establece que no primeiro ano de funcionamento do parque, como parte do plan de vixilancia ambiental, débese remitir á dita dirección xeral un estudo con datos sólidos sobre a presenza de lobos na área de influencia do parque eólico e realizar unha avaliación e seguimento das posibles afeccións sobre as súas poboacións: estrutura social, zonas de cría, uso do espazo, etc.

Na procura da mellor implementación das ditas medidas, o promotor e o órgano substantivo terán en conta que todos os aspectos relativos á súa planificación e desenvolvemento deberanse coordinar previamente coa dita Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

5.3. Informes do programa de vixilancia

O promotor deberá presentar os informes do programa de vixilancia e seguimento ambiental ante o órgano substantivo, a quen lle corresponde efectuar o seguimento e vixilancia do cumprimento da DIA de acordo co establecido na normativa de avaliación ambiental. Estes informes estarán asinados polo persoal técnico responsable da súa elaboración e terán que contar coa supervisión, aprobación e sinatura da persoa responsable designada para o control do cumprimento da DIA.

Os informes avaliarán pormenorizadamente o cumprimento da DIA en relación a todos os aspectos considerados nela, así como das indicacións, valoracións e medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias contidas no EsIA e a restante documentación avaliada.

Con carácter xeral, incluíranse os resultados das campañas preoperacionais ou estudos complementarios que se efectúen e os que no seu caso xa consten no EsIA ou as súas addendas se é o caso, comparándoos cos que se obteñan en cada período de seguimento.

Sen prexuízo do que, co decurso do tempo, se poida derivar do desenvolvemento do programa de vixilancia, o seguimento da DIA estruturarase nos seguintes informes:

1. Durante a execución das obras o promotor presentará, con carácter trimestral, un **informe de obras** co seguinte contido mínimo:
 - a) Cronograma de obras actualizado con todas as actividades (incluíndo a adopción das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias) no que se indique, para cada unha delas, a porcentaxe de execución respecto do total. No cronograma figurará a data de actualización.

- b) Informe de avance da obra, onde se describa o desenvolvemento dos traballos en relación a todos os compoñentes do proxecto. Acompañarase de reportaxe fotográfica (con indicación da data e hora nas fotografías e plano de puntos de toma) e dun plano de planta a escala 1:5.000 ou maior detalle, dotado de coordenadas UTM (ETRS89), no que se reflecta a situación real das obras e a porcentaxe de execución de cada actividade.
- c) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (con medicións en plena actividade, indicando persoal de obra e maquinaria en funcionamento durante as medicións), control da calidade das augas, funcionamento da rede de drenaxes e mantemento do réxime hídrico (seguimento hidrolóxico), seguimento de avifauna e quirópteros, protección da pequena fauna e hábitats e especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, tendo en conta os puntos 4.2.1, 4.2.2, 4.2.5 e 5 da DIA.
- d) Informe onde se detallen, para aqueles indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os resultados dos controis efectuados de acordo co programa de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas), así como os da aplicación das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias (tanto as que figuran na documentación avaliada como as derivadas desta DIA), incidencias e/ou imprevistos acontecidos e solucións adoptadas, labores de restauración efectuados, xestión de residuos de obra, etcétera.

2. Ao final das obras, no prazo máximo de dous (2) meses contados desde o remate dos traballos, achegará un **informe fin de obras** que como mínimo inclúa:

- a) Informe onde se describa o desenvolvemento dos traballos desde a emisión do último informe de obras e se detalle o estado final do parque e da área afectada tras a finalización das obras, en relación a todos os aspectos que figuran na documentación avaliada e no condicionado desta DIA. Conterá así mesmo un resumo do seguimento ambiental efectuado ao longo de toda a fase de obras e das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas, así como das incidencias ou imprevistos acontecidos e as solucións adoptadas.
- b) Reportaxe fotográfica que amose con detalle os aspectos máis salientables da actuación: zonas nas que se implantaron os aeroxeradores, contorno da subestación/edificio de control, torre meteorolóxica, estado dos vieiros, cunetas e drenaxes, gabias do cableado, estado de limpeza da área (en especial das zonas de instalacións de obra e parque de maquinaria), zonas onde se efectuaron medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias, etc. Nas fotografías indicárase a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización.
- c) Plano *as built*, a escala 1:5.000 ou maior detalle e dotado de coordenadas UTM, no que se reflecta a situación real de todas as instalacións e infraestruturas do parque, así como as zonas onde se levaron a cabo medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias. Incluírase unha táboa coas coordenadas UTM (ETRS89) das posicións definitivas dos aeroxeradores, da subestación e da torre meteorolóxica.
- d) Ficheiros dixitais do plano *as built* coas seguintes capas: poligonal do parque, aeroxeradores, vieiros, subestación e torre meteorolóxica. O formato será compatible con sistemas de información xeográfica (SIX). O sistema de proxección será o UTM, adoptándose como sistema de referencia xeodésico o ETRS89. Os datos vectoriais entregaranse en formato ESRI shapefile (.shp).

3. Unha vez iniciada a explotación do parque o promotor deberá presentar, con periodicidade semestral durante os dous primeiros anos de funcionamento e anual os seguintes, un **informe en fase de funcionamento** co seguinte contido mínimo:

- a) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (identificando os aeroxeradores en marcha durante as medicións), do seguimento do efecto parpadeo de sombras ou *shadow flicker*, do control do funcionamento da rede de drenaxes do parque e o mantemento do réxime hídrico (seguimento hidrolóxico) e, se é o caso, do seguimento da calidade das augas, conforme se deriva dos puntos 4.1, 4.2.1, 4.2.2 e 5 da DIA.
- b) Resultados dos plans de seguimento de avifauna e quirópteros (incluíndo todo o relativo ao desenvolvemento e eficacia das medidas adicionais ás que fai referencia a condición 4.1.3 da DIA), das medidas de protección de pequena fauna, hábitats naturais e especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, e seguimento dos posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos), tendo en conta os puntos 4.1, 4.2.5 e 5 da DIA.

No caso do plan de vixilancia ambiental e control da mortalidade por colisión de aves e quirópteros terase en conta o establecido pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural no anexo I do seu informe.

- c) Informe, acompañado de reportaxe fotográfica, no que se describan con detalle os resultados do plan de restauración, indicando os avances e incidencias no proceso de rexeneración da cuberta vexetal e de integración paisaxística da instalación, aparición de especies invasoras se é o caso, estado dos vieiros, cunetas, plataformas de montaxe, gabias do cableado, contorno da subestación/edificio de control e torre meteorolóxica, así como daquelas zonas nas que se adoptasen medidas de protección contra a erosión. Nas fotografías indicárase a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización.

Conterá tamén unha avaliación da eficacia e evolución de todas as medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas (tanto as que figuran na documentación avaliada como as derivadas desta DIA) e a descrición, se é o caso, das incidencias acontecidas e as solucións adoptadas. Detallaranse así mesmo, para aqueles outros indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os controis efectuados de acordo co programa de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas).

- d) Cando corresponda segundo o expresado na condición 5.2.3 da DIA sobre as actuacións de estudo e seguimento do lobo, xunto co informe en fase de funcionamento achegarase un documento específico cos contidos que se determinen en función do sinalado na dita condición.

Á vista dos resultados que se obteñan durante os dous primeiros anos de seguimento, ou ben por solicitude motivada do promotor cursada ante o órgano substantivo, poderase revisar, se é o caso, o contido ou a frecuencia dos controis e informes que se deben realizar en anos posteriores.

4. Informe previo ao abandono: cunha antelación de seis (6) meses respecto da data prevista para a finalización da explotación do parque, o promotor remitirá ao órgano substantivo un documento (con memoria, planos, pregos de condicións, orzamento, prazo de execución e avaliación dos aspectos ambientais) no que se detallen todas as actuacións previstas para o cumprimento da condición 4.2.6.4.

5. Informe posterior ao abandono: transcorridos dous (2) meses desde o remate dos traballos de desmantelamento e abandono do parque, o promotor achegará un informe coa descrición detallada das actuacións levadas a cabo, con especial mención á xestión dos residuos procedentes do desmantelamento e á restauración das superficies afectadas. Incluirá unha reportaxe fotográfica que reflecta o estado final da área, unha vez rematados os labores de abandono e realizada a oportuna revexetación.

6. PROPOSTA

Logo de finalizar a análise técnica do expediente de avaliación de impacto ambiental, propónse formular a declaración de impacto ambiental nos termos recollidos ao longo deste documento, en cumprimento do disposto no artigo 41 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental.

Manuel Díaz Cano
Xefe do Servizo de Avaliación Ambiental de Proxectos
(asinado electronicamente)

Conforme

Juan Manuel Camiño Soto
Subdirector xeral de Avaliación Ambiental
(asinado electronicamente)

RESOLVE

Formular a declaración de impacto ambiental do parque eólico Lagoa II, considerando que o proxecto é ambientalmente viable sempre que se cumpra, ademais do recollido no estudo de impacto ambiental e a restante documentación avaliada, o condicionado que figura ao longo deste documento, tendo en conta que no caso de que exista contradición entre eles, prevalecerá o disposto nesta DIA.

Ademais do obrigado cumprimento das condicións sinaladas, se se manifesta calquera tipo de impacto non considerado ata o momento, este órgano ambiental poderá ditar, do xeito que proceda, os condicionados adicionais que resulten oportunos.

Consonte o disposto no artigo 52 da dita Lei 21/2013, correspóndelle ao órgano substantivo o seguimento e vixilancia do cumprimento da declaración de impacto ambiental.

Esta declaración de impacto ambiental farase pública a través do *Diario Oficial de Galicia* e da páxina web da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, e se lle remitirá ao órgano substantivo para os efectos que correspondan no marco do procedemento de autorización administrativa das instalacións.

Así mesmo, non exime ao promotor de obter calquera outra autorización, licenza, permiso ou informe que sexa necesario para a execución e/ou funcionamento do proxecto.

O órgano substantivo deberá notificar a esta dirección xeral calquera cambio de titularidade que se produza na instalación.

De acordo co artigo 41.4 da lei de avaliación ambiental, a declaración de impacto ambiental non será obxecto de recurso sen prexuízo dos que, se é o caso, procedan na vía administrativa e xudicial fronte o acto polo que se autoriza o proxecto.

Santiago de Compostela, na data da sinatura electrónica

María Sagrario Pérez Castellanos
Directora xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático
(asinado electronicamente)

